

KAREL MAHKOTA

KRONIKA
PEVSKEGA ZBORA
GLASBENE MATICE
V LJUBLJANI
1891-1941

I. del

KAREL MAHKOTA

KRONIKA

PEVSKEGA ZBORA GLASBENE MATICE
V LJUBLJANI

1891 - 1941

I DEL

STATISTIČNI IN OSEBNI PODATKI

Kronika Pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske (PZGML) se deli v dva dela.

Prvi del obsega statistične in osebne podatke, ki so razdeljeni v sledeča poglavja:

Uvod

Ustanovno leto

Ustroj, vodstvo in članstvo

Umetniško vodstvo

Izvršeno delo

Sodelujoči solisti

Koncertne dvorane

Drugi del navaja zborovo pot od koncerta do koncerta, ki se je začela s prvim koncertom, dne 18. aprila 1891 do konca marca 1941, to je za prvo petdesetletje zborovega dela.

Slovenci živimo na koščku zemlje, ki ga je obdaril stvarnik s tolikimi naravnimi lepotami in zemeljskimi čudesi, kakor malokateri kraj na svetu. To občudujejo potniki iz vseh krajev sveta, ki pa se ne zanimajo samo za naravne lepote naših krajev, temveč tudi za naše življenje za šege in običaje slovenskega ljudstva. In ti potniki so nas označili, da smo "narod pevcev".

V dokaz tega še dve dejstvi.

V veselih in žalostnih časih, pri delu na polju in na preji, je spremljala našega človeka vedno in vselej njegova narodna pesem. Kakor je ta naša svetinja lepa in globoka po svoji vsebini, tako je zanimiva po svoji melodiji in harmoniji, katere posebno svojstvo je, da poje naš narod svoje pesmi ce vedno vsaj tro-če ne štiriglasno. Te harmonije so značilen znak, posebna lepota našega petja, ki je nam prirojeno, odgovarja našemu naravnemu posluhu in je v navadi prav v vseh predelih, kjer prebivajo Slovenci. Zato so to petje na vasi z občudovanjem sprejemali vsi, ki so ga slišali in ga smatrajo za posebnost, ki je ne najdejo pri drugih narodih.

In ko je bil pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske dne 24. aprila 1928. v zlati Pragi, se je razvila na koncertnem odru, pred začetkom Matičnega koncerta v Obecnem domu, prav posebna slika. Najprej je nastopil na levo stran najstarejši češki pevski zbor "Praški Hlahol", za njim na desni Matičarji. Vsak pred svojim zborom sta nastopila dirigenta Vladimir Herle in Matej Hubad, se poljubila in Pražani so takoj odpeli trodelno našo himno; nato Matičarji obe čehoslovaški: Kde domov muj in Nad Tatrou se bliska. S skladateljem Antonom Lajovcem sva stala v ozadju lože, ki je bila določena za češke skladatelje in v ospredju sta sedela Vitezslav Novák in Josip Suk. Takoj po prvih akordih slovenskega petja se skloni Novák k Suku in pravi: "Spivaju". Isto je poudaril tudi češki kritik, skladatelj K. B. Jirak, v svoji oceni našega praškega koncerta.

Početki našega zborovega petja so v slovenski narodni pesmi. Od davnine sem je bila tesno povezana s cerkveno pesmijo, ki je služila vsem našim verskim reformatorjem kot posebno uspešno sredstvo za širjenje svoje cerkve. To so delali naši protestantje: Trubar,

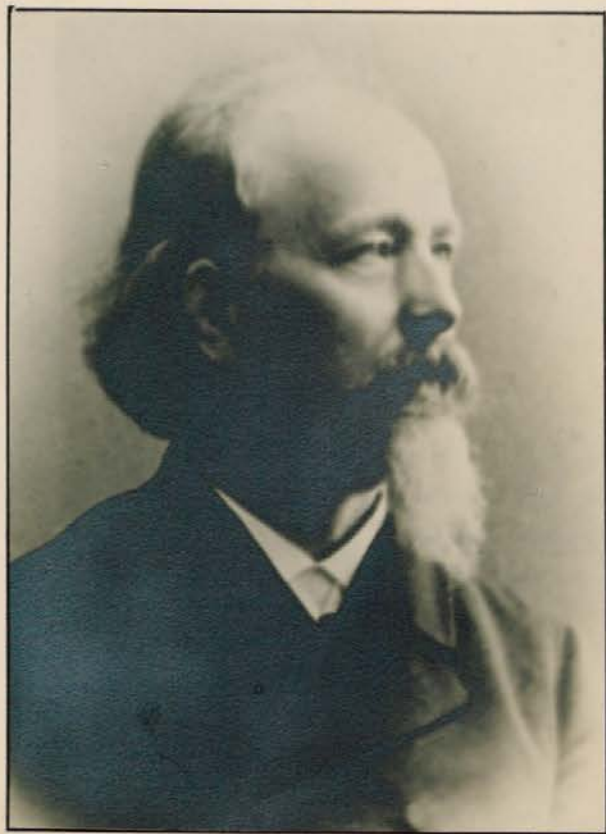
Dalmatin, Plavec, Kastelic, Bohorič in drugi. Njihov največji
in najvztrajnejši nasprotnik, ljubljanski škof Tomaž Hren,

se je posluževal istega sredstva ter 15 let sestavljal slovensko pesmarico, ki, žal, ni izšla, temveč so prvi poskus pesmarice opravili: Stržinar (1730), Lavrenčič (1752), Repež (1757) in 150 let za Hrenom je izdal Redenski, leta 1775 "Oseminu-šestdeset svetih pesmi."

Za tem letom so v daljših in krajših presledkih izhajale še druge cerkvene pesmarice, ki so povezane z imeni: Küzmič, Pavlič, Japel, Zupan, Volknar, Zojs, Vodnik, Adreaš itd. Te pesmarice so vsebovale po veliki večini le tekste cerkvenih pesmi brez melodij. Največjo in najboljšo pesmarico z notami je pripravil Dolinar, ki je izdal v več izdajah pred 100 leti: Više za pesmi od farnih pomočnikov (1841) in Pesme za nedelje celega leta (1829). Prvo pesmarico v obsegu 236 strani je izdal leta 1846 Matija Majer - Ziljski, ki je vsebovala po večini zelo stare pesmi, ki so se pele na Štajerskem, Koroškem, Gorenjskem in drugih slovenskih krajih. Prve zbirke tiskanih melodij posvetnega značaja, samospévov in zborov, so ugledale beli dan šele 1848. leta v zbirki Slovenska Gerlica, ki je izšla v sedmih zaporednih zvezkih in več izdajah ter priobčila skladbe Jurija Flajšmana, Blaža Potočnika, Gašperja Maška, Gregorja Riharja in Miroslava Vilharja. Ta zbirka je nastala po prvem slovenskem koncertu, ki se je vršil v Ljubljani 30. maja 1848 pod vodstvom Jurija Flajšmana, ki je izdal tudi po tri zvezke Slovanske besede in zbirke Mične slovenske zdravice.

Do takrat so peli slovenski pevci v zboru ljubljanske Filharmonische Gesellschaft in sodelovali na njenih nemških koncertih, ki so imeli tu pa tam v nekako zahvalo tudi kak slovenski zbor na svojem sporedu. Da so naši ljudje toliko časa vztrajali pri tej družbi in v tuji službi, je morda največ pripomoglo dejstvo, da so imeli filharmonisti za svojega dirigenta Gašperja Maška in pozneje odličnega zborovodjo Antona Nedveda,

ki je bil prav tako velik in navdušen Čeh, kakor vnet delavec za slovensko glasbo.

A navzlic vsemu je moralo priti do ločitve, ker je narodna misel pridobivala več tal in ker so začela delovati slovenska društva, ki so skrbela za duševno razvedrilo svojih rojakov.

Da je bila pesem v resnici živa pri nas, dokazuje velik razmah petja po letu 1848. v vseh slovenskih krajih. Povsod smo imeli svoje kvartete in zборе, tako v Trstu Hajdrihov kvartet: Vadnou, Uršič, Hajdrih, Vilhar in Učiteljski kvartet: Valentič, Pelicon, Mercina, Koren, dalje v Gorici in po štajerskih krajih, kjer je posebno slovel že leta 1856 kvartet bratov Ipavčev. V njem sta bila še župnik Nikolaj Ripšel kot I. tenor in Josip Konjek. Prepevali so vsepovsod, predvsem p počitnicah ter prišli tudi v Tržič in Kranj. Da so bili najboljši in najočitnejši propagatorji naše pesmi akademiki, nam dokazuje razgibano pevsko življenje na Dunaju in Gradcu. Na Dunaju je delovalo Slovansko pevsko društvo, katerega glasovni steber so bili naši fantje in tu je dobil svoj dirigentski in skladateljski krst Davorin Jenko. Pa tudi v akademskem Gesangsvereinu so bili Slovenci najboljše pevci, saj so bili v njegovem koncertnem kvartetu kar trije naši glasovi. V Gradcu pa je vzknilo pevsko življenje s prihodom Benjamina Ipavca in v Mariboru so že leta 1864. izvajali v impozantnem zboru Benjamin Ipavčevo kantato "Kdo je mar" za soli, zbor in orkester, v okviru tamošnje Narodne čitalnice.

Pijonir čisto slovenskega zborovega petja v Ljubljani je Jurij Flajšman.

Po letu 1848. je imel skoro vedno svoj stalni pevski zbor, čeprav ga je večkrat na novo sestavljal in obnavljal. Tako tudi leta 1861, ko je štel zbor 20 članov ter vadil v Mahrovi hiši na Glavnem trgu. Steber zbora je bil I. tenor Anton Jentel, trgovec v tedanji Špitalski, sedanji Stritarjevi ulici in katerega najdemo tudi med prvimi ustanovniki in odborniki naše Glasbene Matice, ki je po letu 1873. močno podprla naše pevsko življenje z izdajo slovenskih skladb. Ta zbor je ob ustanovitvi Narodne čitalnice zapeljal Flajšman pod njeno streho, kjer je ostal skoraj 30 let, dokler se ni razšel, odnosno prestopil k Glasbeni Matici.

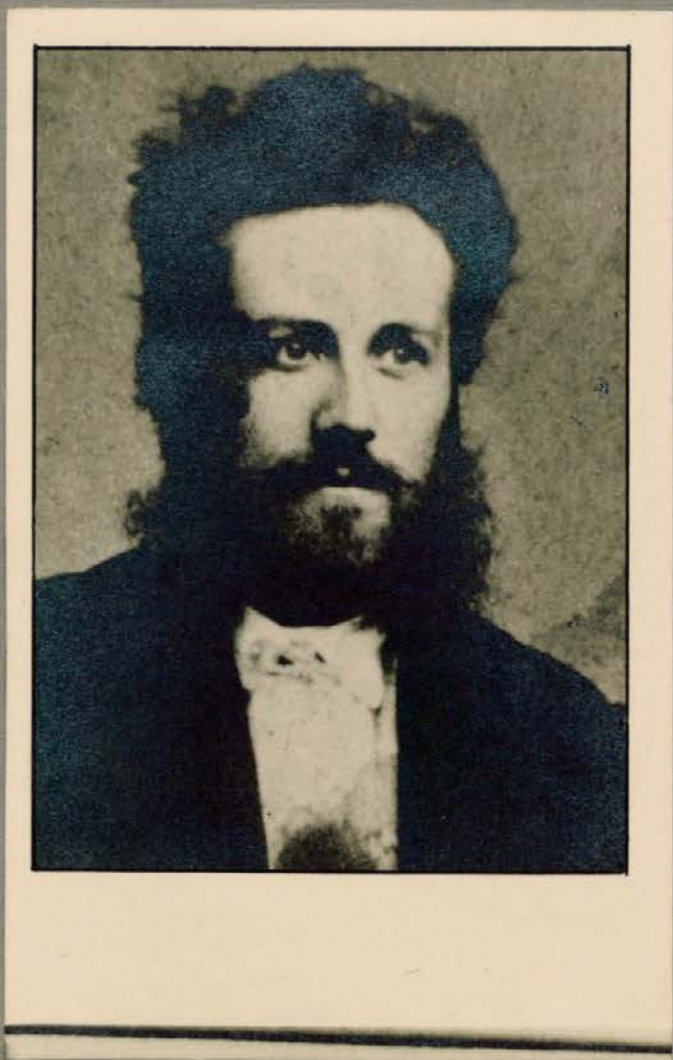
Za razvoj slovenske glasbe in procvit našega pevskega pa tudi narodnega življenja, si je pridobil Čitalniški odbor v naši preporodni dobi nevenljivih zaslug. Zbor, izvrsten po svoji glasovni sestavi, njegovi člani so pripadali najrazličnejšim plastem našega naroda, je širil pevsko in narodno navdušenje v Ljubljani in po drugih slovenskih krajih, kamor so ga vabili ob vseh slovesnih prilikah. Njegovo petje je izredno vplivalo na vsa čuteča srca ter vnelo slovenski ponos. Zato ni prav nič čudno, če je vzkliknil stari Šukljejev oče na nekem čitalniškem večeru, ko je nastopil zborov kvartet: Garzaroli, Drenik, Valenta in Coloretto: "Fant moj, vse koncerte Filharmoničnega društva mi odvaga domača pesem."

In res je pesem navduševala in držala naš narod v vseh številnih in hudih borbah, ki jih je imel desetletja in desetletja za svoj narodni obstoj.

Ker je bilo delovanje Narodnih čitalnic preveč vsestransko, so se začela polagoma ustanavljati izrazito pevska društva, in sicer najprej: Prvo slovensko pevsko društvo Lira v Kamniku leta 1883 in leto za tem Pevo slovensko delavsko pevsko društvo Slavec v Ljubljani, katerega prvi člani so se izločili iz pevskega zbora Narodne čitalnice ljubljanske, češ, da je Čitalnica meščanska in da omalovažuje delavce in obrtnike, ki sodelujejo v njenem zboru.

Tako se je začel rahljati pevski zbor Narodne čitalnice in k temu je pripomogla še stalna kriza v pevovodstvu ter razmere v društvenem odboru, ki ni bil bogve kako naklonjen svojim pevcevm, češ, da so mu zrasli preko glave in da zahtevajo zase vso oblast in tudi društveno upravo. To so sicer dobili, a je niso znali voditi.

V tem času je že pridno delovala šola Glasbene Matice, ki je postavila, počešši od leta 1884, vsako leto na javnih šolskih koncertih na oder zelo močan šolski in dijaški zbor. Zborovi nastopi so bili zelo učinkoviti in je nastopalo do 200 mladih grl, katere so podprli v moških glasovih še razni prijatelji - pevci. Do prvega velikega koncerta Glasbene Matice je prišlo 8. julija 1888. leta pod vodstvom Frana Gerbiča, ki je bil od leta 1886. dalje učitelj in ravnatelj šole Glasbene Matice. Veliki šolski zbor je pel Gerbičevega Bučelarja in posebni ad hoc sestavljeni moški zbor, Gašper Maškovo kantato za soli, zbor in orkester: Kdo je mar. Pri tem delu je nastopil zbor 150, pevcev in 40 članov vojaške godbe. Uspeh je bil ogromen in Slovenski Narod je poročal o njem kar v treh podlistkih iz peresa Vojteha Valente,

ki je končal svoje poročilo s sledečim odstavkom:

"Ko smo ustanovili Glasbena Matica, mislil sem pač na to, da mora postati ta zavod vodilni faktor za glasbene zadeve našega naroda. Že takrat mi je hodila misel po glavi, da more to društvo, ako bodo razmere ugodne, aranžirati tudi večje koncerte, ter vabiti v prvi vrsti slovenske glasboumetnike k sodelovanju in na programe postavljati skladbe slovanskih mojstrov. In res, prišla je srečna doba, da se more Glasbena Matica lotiti tega podjetja. Začetek je imel sijajen uspeh na vse strani, v gmotnem, kakor tudi v umetniškem oziru. Ljubljana sme ponosna biti s tem uspehom in ž njo celi slovenski narod. Zmaga je velikanska. Treba bo nadalje skrbeti za take produkcije in vabiti slovanske umetnike v našo belo Ljubljana, da se zdramijo naši mlačneži in nasprotniki, ki vedno trobijo, da slovenski narod nima bodočnosti, da smo Slovenci neotesani, surovi ljudje brez talenta in kulture. Pokažimo, da so Slovani zdaj že toliko izobraženi tudi na glasbenem polju, da se jim ni treba bati konkurence drugih narodov."

Z ozirom na uspeh zborovskega nastopa je dobila Glasbena Matica nalog, da sestavi velik pevski zbor iz cele Slovenije, ki bo nastopil na slavnosti ob odkritju spomenika Valentina Vodnika, dne 30. junija 1889. leta v Ljubljani. Nastopili so pevci 13. pevskih društev. Iz Ljubljane: Čitalnica, Slavec in Glasbena Matica; dalje zbori iz Kamnika, Šiške, Vrhnike, Postojne, Novega mesta, Litije, Celja, Šoštanja, Pilštajna in Ptuja, ter odpeli Ipavčevo kahtato "Vodniku" pod vodstvom Frana Gerbiča.

Tako si je Glasbena Matica s svojim šolskim, dijaškim in ad hoc sestavljenim zborom utirala pot v pevsko in koncertno življenje, ne sluteč, da bo v najkrajšem času dobila lasten pevski zbor, ki je bil pozneje vsa leta, srce njene delovanja, najzvestejši, najmočnejši in najuspelejši glasnik slovenskih skladateljev in pravtak predstavitelj našega glasbenega življenja doma in v tujini.

Na kratko sem se dotaknil razmer v pevskem zboru ljubljanske Narodne čitalnice, katerega najsvetlejša točka je bil kvartet Ilirija, ki so ga tvorili: Josip Pavšek, Rajko Branke, Alojzij Lilleg in Anton Dečman.

Brantke

Pavish

Deeman

Lilley

Ta kvartet je sistematično mnogo vežbal in pel tako dovršeno, kakor ni bilo običajno v takratnih prilikah.

Kvartetov prvi tenor je bil Josip Pavšek, pevcey izredne višine liričnega značaja. Ko se je ustanovila Slovenska opera je bil njen solist in priznано najboljši Vašek v Prodanj ni nevesti. Močan steber drugega tenorja je bil Rajko Branke. Po letu 1895. ga je nadomestil v kvartetu Oton Pelan, pravtako zaslužen Matičar. Prvi bas, Alojzij Lilleg, je bil pevec velikega, kepega glasu, ki pa ni nikdar izstopal in se vedno kaj lepo prilagodil celoti. Kot žamet mehak je bil bas Antona Dečmana. Srednja lega njegovega glasu je bila izredno lepa, temno barvana, nižina pa zelo izdatna. Čeprav smo, kakor pravijo, narod pevcev, smo imeli malo tako lepih glasov, kakor je bil Dečmanov.

Petje Ilirašev je spodbudilo del članov pevskega zbora Narodne čitalnice, da so zahtevali za zbor višji umetniški nivo, kar je zahtevalo več intenzivnejšega študija in vaj, za kar pa ni bilo ostalim pevcem. Zato je del pevcev izstopil iz Čitalniškega zbora, se pridružil Iliriji in ustanovil z njo zasebni zborček, ki je štel 12 pevcev:

- Tenor I. : Pavšek Josip, član kvarteta Ilirija
dr. Matija Hudnik, odvetniški pripravnik
Kosem Josip, računski uradnik.
- Tenor II. : Branke Rajko, član kvarteta, blagajnik okrožne
bolniške blagajne
Krsnik Uroš, trgovski zastopnik
Svetek Ferdinand, poštni uradnik
- Bas I. : Lilleg Alojzij, član kvarteta, trgovski sotrudnik
Mušič Fran, davčni uradnik
Mally Rihard, davčni uradnik
- Bas II. : Dečman Anton, član kvarteta, trgovski sotrudnik
Lilleg Maks, davčni uradnik
Jerman Ivan, računski uradnik.

Prvi sestanek zborčka dvanajstorice je bil jeseni 1890. leta v gostilni Pri avstrijskem carju, ki je stala takoj v prvem kotu na začetku Sv. Petra ceste, kamor so takrat zelo zahajali naši pevci. Za zborovodjo so prosili mestnega učitelja Josipa Maierja,

ki je bil izvrsten baritonist in pianist. Maier pa je skromno odklonil ponudeno mesto in opozoril na sodnega pristava dr. Frana Grosa, katerega je poznal kot izvrstnega glasbenika in ki je deloval od leta 1886. - 1888 tudi že v odboru Glasbene Matice. Pevci so naprosili dr. Grosa za vodstvo in prva vaja je bila dne 9. oktobra 1890. leta.

Svojo streho za pevske vaje je dobil dr. Grosov zasebni zborček v prostorih Glasbene Matice, ki so se nahajali v Permetovi hiši na Ribjem trgu ob Ljubljani.

Ko je dne 29. decembra 1890. popolnoma prenehal z vajami pevski zbor Narodne čitalnice, so stopili v dr. Grosov zasebni zbor še naslednji pevci:

Tenor I. : Uršič Fran, poznejši tajnik deželnega odbora

Tenor II. : Bartl Anton, profesor

Orožen Fran, profesor

Štritof Anton, profesor

Bas I. : Maier Josip, mestni učitelj

Mušič Janko, davčni uradnik

Valenta Božidar, mestni učitelj

Bas II. : Capuder Josip, mestni učitelj

Perušek Rajko, profesor.

Pevci so se zavedali, da se kot zasebni zbor ne bodo mogli hitro uveljaviti v koncertnem življenju in so sklenili, da se bo obrnil v njihovem imenu Dečman Anton.

na odbor Glasbene Matice s prošnjo, da bi sprejel dr. Grosov zasebni zbor pod svoje okrilje in ga vodil dalje kot pevski zbor Glasbene Matice. Za ta korak so se odločili, zavedajoč se, da more dati zboru s tako idealnim namenom trdno in zdravo podlago le zavod, katerega prva naloga je, skrbeti za narodno glasbo in ki se je s svojim dosedanjim delom že močno ukoreninil in uveljavil. Pevci so izrecno želeli, da ne bi bila Glasbena Matica samo pokroviteljica zboru, od katere bi se prej ali slej lahko osamosvojili, temveč, zbor naj bi bil nov, bistven del Glasbene Matice na podlagi § 4 društvenih pravil, da morajo biti vsi pevci društveni člani, naslov zbora pa naj bi bil: Pevski zbor Glasbene Matice.

Tej želji je Matični odbor, pod vodstvom svojega prvega predsednika Frana Ravniharja,

takoj ustregel in sklenil dne 8. januarja 1891. leta, da je novi pevski zbor integralni del Glasbene Matice.

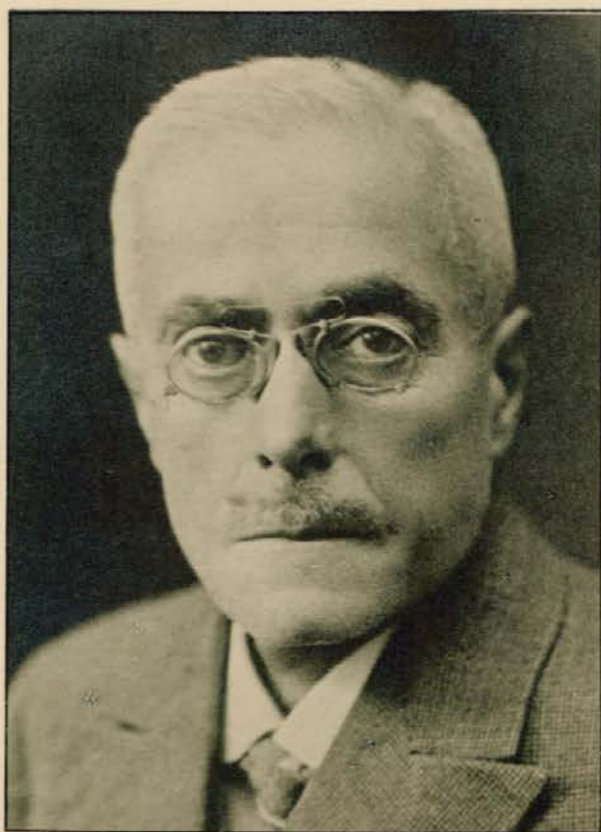
8. januar 1891 je torej pravi rojstni dan Pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske in takoj nato so pristopili še naslednji pevci:

- Tenor I. : Debevc Josip, trgovski sotrudnik
Koželj Valentin, trgovski sotrudnik
Meden Ivan, odvetniški sollicitator
Razinger Anton, mestni učitelj
- Tenor II. : dr. Dolenc Hinko, sodnik
Perušek Vinko, davčni uradnik
Župančič Vilibald, profesor
- Bas:I. : Armič Josip, učitelj
dr. Ferjančič Andrej, sodnik
Hribar Josip, stavec
Jagodic Avgust, trgovski sotrudnik
Kruljc Ivan, mestni učitelj
Tavzes Franc, računski uradnik
Tomc Ivan, uradnik
Trdina Fran, mestni knjigovodja
Zagorjan Anton, knjigarnar
- Bas II. : Černe Miroslav, uradnik deželnega odbora
Petrovčič Anton, računski uradnik
Tomažič, učitelj
Umberger Anton, trgovski sotrudnik
Vencajz Ivan, sodni svetnik
Vodušek Matej, profesor

Poleg zborovodje dr. Grosa je bil duša pevskega zbora, sodni svetnik Vencajz Ivan, ki je bil na prvem občnem zboru, dne 22. januarja 1891. leta, izvoljen za zborovega predsednika. Poleg njega so bili v pevskem odboru še: zborovodja dr. Fran Gros, Josip Maier kot njegov namestnik, tajnik je bil prof. Anton Štritof, arhivar Anton Dečman in reditelj dr. Matija

Hudnik.

Od prvih članov našega pevskega zbora žive ob zborovi 50-letnici: Josip Capuder, upokojeni mestni učitelj, Anton Dečman, industrijalec, Josip Kosem,

višji računski svetnik v pokoju, Josip Majer, mestni šolski voditelj v pokoju, Fran Tavzes, višji računski svetnik v pokoju in Anton Umberger, trgovski poslovodja.

Zborovo delo je teklo v najlepšem soglasju in prvi zborov koncert je bil 18. aprila 1891. v veliki Redutni dvorani pod vodstvom dr. Grosa. Poleg zbora so nastopili na koncertu: operni pevec, baritonist Noli, pianist in učitelj Glasbene Matice Karel Hofmeister

in vojaška godba 17. pešpolka. Že s tem koncertom se je zbor dobro upeljal in ko je priredil 21. junija istega leta svoj prvi pevski izlet in koncert na Bledu, se je udeležilo izleta s posebnim vlakom nad 700 njegovih ljubljanskih prijateljev.

Jeseni 1891. leta je izdal zborov odbor javno vabilo za pristop k pevskemu zboru Glasbene Matice in očitno izpovedal svoj visoki namen "gojiti izključno le umetnostno, akademiško pevski dostojno petje". Ta poziv je prinesel Slovenski Narod 14. oktobra istega leta. Posledica je bila, da se je pridružil moškemu zboru ženski zbor, ki je štel na svojem prvem sestanku, dne 15. novembra že 37 pevk iz vrst ljubljanske družbe:

Cimperšek Marija,

Daneš Luiza, operna pevka

Dev Eleonora, učiteljica

Finc Marica

Foerster Ljudmila

Globočnik Minka

Golias Antonija

Goršič Julija

Gregorič Franja, soproga zdravnika

Hribar Antonija, učiteljica

Jerina Marija

Juvanec Zofija

Krsnik Zorka

Kušar Berta

Lenarčič Julija

Lešnjak Dragojila

Lozar Jelica

Mally Ida, učiteljica

Matjan Ivana

Mikuž Zvezdoslava

Moos Minka

Peršl Roza

Rekar Ernestina, učiteljica

Seliškar Ana

Seunig Katinka

Sittig Olga

Skale Jeni

Solerti Milka

Stegnar Minka

Šorli Marija

• Šubic Jadwiga, soproga profesorja

Tomc Jakobina

Tomšič Antonija

Valentinčič Zofija

Vrhunc Franja

Vilčnik Marcela

Vovk Radivoja.

Prva načelnica ženskega zbora je bila gospa Gregorič Franja in od navedenih dam jih je ob 50-letnici zbora živih še 15, katerih imena so podčrtana.

Ženski gbor je vodil prvih 15 dni učitelj Anton Razinger, dočim je bilo poverjeno vodstvo moškega zbora po odhodu dr. Grosa v mesecu novembru Josipu Maierju.

Prvi koncertni nastop mešanega zbora Glasbene Matice je bil dne 19. decembra 1891 na Prešernovi besedi, ki se je vršila v dvorani Narodne čitalnice. Vodil ga je Matej Hubad.

Toliko o ustanovitvi našega zbora.

x

x x

V naslednjem nekoliko o ustroju, vodstvu in članstvu tekom prvih 50 let.

Odbor Glasbene Matice kot krušni oče Pevskega zbora Glasbene Matice, je takoj od vsega početka zavzel napram zboru najširokogrudnejše stališče. Načelni sklep, ki je bil v tem pogledu storjen, dne 8. januarja 1891. leta in ki je veljal vse dni do danes in gotovo tudi v bodoče, je bil: Pevski zbor

Glasbene Matice je nov, bistven oddelek Glasbene Matice, po § 4 društvenih pravil. Pevski zbor ima lasten poslovnik in po njegovih določilih vodi zborove posle odbor, ki sestoji iz načelnika, pevovodje, njegovega namestnika, tajnika, arhivarja in reditelja. Blagajnika zbor nima, ker so vse denarne zadeve zbora stvar odbora Glasbene Matice.

Poslovnik Pevskega zbora Glasbene Matice je bil sprejet na sestanku, dne 18. januarja 1891. leta, štiri dni za tem so se vršile volitve zborovega vodstva.

Enako sestavljeno vodstvo je imel tudi ženski zbor, a na zunaj je zastopal Pevski zbor Glasbene Matice vedno načelnik moškega zbora. Čeprav se je tekom let poslovnik parkrat spremenil in dopolnil na podlagi izkustev in razmer, popolnoma na novo sestavil leta 1921, je ostal v svojih glavnih točkah skoro vedno isti, tako v svojem notranjem ustroju, kakor tudi zunanjem zastopstvu Pevskega zbora. Sedanji poslovnik datira od leta 1929. ter ima samo en skupni odbor s predsednikom, podpredsednikom, 3 odborniki in z odbornicami. Vsak zborov glas ima posebnega reditelja, ki tvori rediteljski odsek.

Vodstvo moškega zbora in s tem zunanje zastopstvo cellega Pevskega zbora je bilo v sledečih rokah:

Prvi predsednik je bil deželnosodni svetnik Ivan Vencajz,

izredno močna osebnost v zboru in v glavnem odboru Glasbene Matice. Pevskemu zboru je predsedoval od početka do srede julija 1893 ter od jeseni 1895 do 1899. Njegova zasluga je, da je prišel Matej Hubad v Ljubljano in s svojo izredno energijo je vodil in izpeljal vse delo za prvo zborovo pot v tujino leta 1896. na Dunaj. Matico je zapustil, ker je prišel večkrat v nesoglasje z drugimi vodilnimi faktorji in preveč zašel v politiko.

Vmes, v letu 1893 - 1894 je predsedoval zboru dr. Matija Hudnik,

takratni odvetniški pripravnik in zborov prvi reditelj. Odstopil je začetkom decembra 1894.

Nato je postal prvič predsednik Anton Svetek

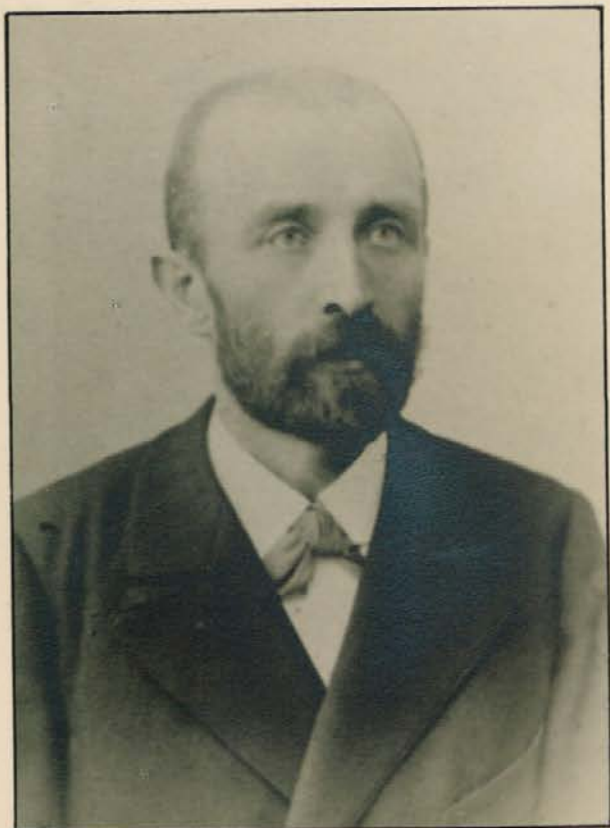
in načeloval zboru do jeseni 1895 ko je bil ponovno izbran Ivan Vencajz radi priprav za dunajske koncerte in ostal na čelu zbora, kakor že omenjeno do julija 1899.

Po Vencajzu je prevzel vodstvo ponovno Anton Svetek, računski svetnik pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani ter ga vodil eno leto. Odstopil je, ker je bil izvoljen predsednikom Glasbene Matice ter prepustil vodstvo Pevskega zbora profesorju Antonu Štritofu,

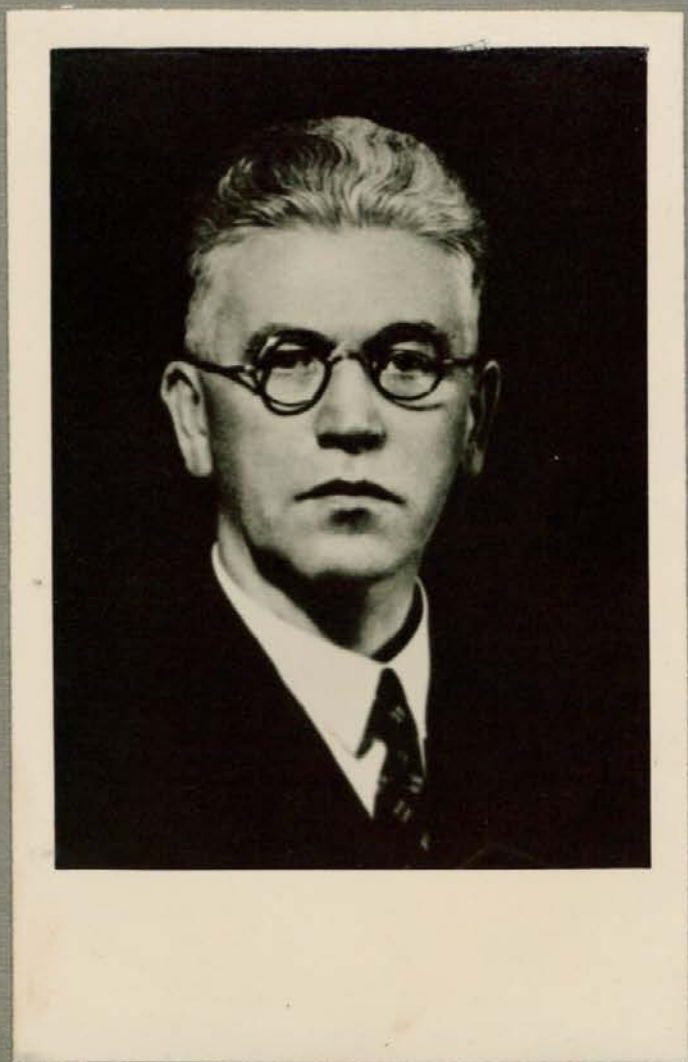
možu mravljične pridnosti in naravnost pedantne natančnosti. Ker je bil prvi zborov tajnik in navdušen pevec skozi pet let, je do pičice poznal vse potrebe Pevskega zbora ter se mu posvetil kot predsednik od 1900 do 1910. Pod njegovim vodstvom je bil Pevski zbor prvič v Trstu 1905. in dvakrat v Zagrebu 1908 in 1910. Večkrat je moral uravnovesiti hude notranje in zunanje boje ter zbor in društvo izpeljati iz zunanjih intrig ter notranjih in zunanjih političnih bojev, dokler jim ni končno sam podlegel. Predsedoval je zboru in društvu v zelo vihar- ni dobi.

Po Štritofu je prevzel predsedstvo Anton Razinger,

dolgoletni zborov član in njegov solist - tenorist. Bil je blaga duša ter z vso dušo in prepričanjem vdan Mateju Hubadu. Zboru je predsedoval od 1910. do 1912. in izvedel dva znamenita Matična koncerta v Opatiji in na Sušaku 1911.

Sledil mu je prof. Ivan Škerlj,

ki je vodil zbor do svetovne vojne 1914 in bil z zborom drugič v Trstu leta 1913. Odstopil pa je, ker so zahtevali od njega, da bi kot zborov predsednik zagovarjal v glavnem odboru fuzijo pevskega društva Ljubljana z Glasbeno Matico, to je fuzijo obeh zborov. Boj med Ljubljano in Glasbeno Matico je trajal od leta 1906, do svetovne vojne in je zelo značilen za naše takratne prilike.

Svetovna vojna je precej zredčila zborove vrste in vodil jih je dve ¹⁸ od 1914. do 1916. sodni tajnik Karel Zotman,

dolgoletni pevec in z Razingerjem vred steber I. tenorjev.

Za Žotmanom je prevzel predsedstvo mestni učitelj
Andrej Rape,

mehka, lirična duša, ki je z lepo, mirno besedo in s sijajnim zgledom zvestega pevca ravnal zborovo delo od leta 1920. Pod njegovim predsedstvom je bil zbor v Borovljah in na Otoku ob Vrbskem jezeru leta 1920.

Tri leta, 1920. do 1923. je vodil zbor Josip Prunk,

načelnik dopisnega urada pri Pokrajinski vladi za Slovenijo v Ljubljani. Pevsko tradicijo je prinesel s seboj iz Trsta, s širokogrudno uvidevnostjo in preydarno besedo si je pridobil naklonjenost vseh članov. Zbor je vodil na prvo njegovo večjo in daljšo pot, na koncertno turnejo po Jugoslaviji leta 1922.

Po Prunku je bil dobro leto predsednik Josip Skalar,

ESTD

LILYNSKI

K. J. LILYNSKI

višji računski svetnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, star
Matičar in odličen pevec, tako v zboru, kakor tudi v kvarte-
tih. (1923 do 1924.)

Dne 15. oktobra 1924 je prevzel vodstvo Pevskega
zboru kot poslovodeči predsednik Silvan Pečenko,

ki je bil nato 9. februarja 1925 izvoljen za pravega predsednika Pevskega zbora. Nad 16 let stoji na čelu Pevskega zbora Glasbene Matice, vedno agilen, svež, v vsem svojem delu silovito oprezen, a dosledno natančen in tudi energičen če je bilo kedaj potrebno. Je izredno skrben za vse zborove posle in njegova prepričevalna beseda je bila vedno na pravem mestu in našla tudi vedno dober odmev. Njegova slika je posneta v trenutku ko navdušen in hvaležen govori Starozagorski mladini v Bolgariji. Za časa njegovega predsedstva so uvrščene v zborovo zgodovino: Češkoslovaška, Poljska, Francija, Švica, Bolgarija, veliko slovenskih krajev, ponovno Zagreb in še večkrat Beograd.

Toliko o moškem vodstvu našega zbora.

Povsod na svetu si skušajo državljanke povečati svoje pravice, v našem pa je ravno narobe. Od začetka do 1921. so še imele svoj odbor in občni zbor. Po tem letu so jim glavo črtali in pustili enako število odbornic, po letu 1929 pa prevzeli moški vse in jim privoščili samo 2 odbornici.

Načelnice navajam po vrstnem redu:

Prva je bila gospa Franja Gregoričeva,

od leta 1891 - 1895, soproga znanega ljubljanskega zdravnika.

Na njeno mesto je stopila 7. oktobra 1895. gospa
Terezina Jenko,

soproga svojčas znanega okulista in velikega podpornika ruskih emigrantov, ki je dala pobudo in misel za dunajska koncerta Pevskega zbora Glasbene Matice, ki sta se vršila 23. in 25. marca 1896. leta. (Na sliki je tudi Hubad v svoji mladeniški dobi (1896).

Jenkovi je sledila v načelstvu leta 1899. gospa Julija Ferjančičeva,

soproga dvornega svetnika in državnega poslanca dr. Andreja Ferjančiča, ki je bil sam vnet Matičar in nekaj časa zborov član in društveni predsednik. Na čelu zbora je ostala do leta 1910.

Nato je bila v letih 1910 - 1912 načelnica Pevskega zbora gospodična Filomena Senekovič,

strokovna učiteljica in leta 1912. je prevzela vodstvo
gospodična Klementina Hrovatinova,

strokovna učiteljica in ga vodila do leta 1917. Sledili sta ji po eno leto, drugo za drugo, Jerica Hubadova

in Danica Pavčičeva,

nakar je zopet nastopila gospodična Klementina, pod katerim imenom jo pozna in imenuje cel zbor in brez števila njenih dobrih prijateljev. Ostala je načelnica do leta 1921, ko jo je pravzaprav samo naslovno odstavlil novi poslovnik. V očeh vseh pa je ostala še nadalje na svojem častnem mestu, ki ga je zavzemala 6 let.

Vse načelnice, načelniki ali predsedniki Pevskega zbora Glasbene Matice so izšli iz vrst zbora, bili povečini več let odborniki, nakar jih je postavilo zaupanje članstva na častno, a pogostokrat tudi kočljivo in odgovorno mesto.

Pravijo, da je lahko biti predsednik, če ima dobro desno roko poleg sebe. In desna roka se imenuje v društvenem življenju tajnik. Naš pevski zbor je imel tudi v tem pogledu veliko srečo. Le kdor je vse to delo gledal od blizu in kdor pozna zgodovino našega zbora, ve, koliko podrobnega in važnega posla je zvezanega s to funkcijo. Zato je prav, če iz hvaležnosti navedem vsaj nekaj najrazličnejših imen: Anton Štriftof (4), Ivan Bele (4), Janko Kersnik (1), dr. Pavel Kozina (1), Sadar Vendelin (4), Alojzij Račič (1), Vlado Pelan (1), Alojzij Počivavnik (1), Ivo Peruzzi (6), Dragotin Šebenik (6), dr. Viktor Vovk (2) in nazadnje Jakob Gerčar,

ki tajnikuje že nad 16 let. Njegova tajniška knjiga je najskrbnejša in najvernejša zgodovina Pevskega zbora in glasbenega življenja od leta 1925. dalje.

Pevski zbor Glasbene Matice sam je neomajna, trdn a umetniška družina, ki nima v 50. letih niti meseca mrtve sezone. Njegovo vsakoletno število je bilo v predvojni dobi 80 - 120, z dijaškim zborom vred 200 članov, takoj po prevratu 327 članov, nato 230, sedaj okrog 95 - 120 nastopajočih, izmed katerih ima vsak posameznik najmanj 75% obiskanih vaj v sezoni, mnogo jih je med njimi, ki imajo 95%, pa tudi 100% obisk smo imeli v posameznih letih. Veliko idealne ljubezni do zborovega petja in Glasbene Matice se kaže v teh številkah in procentih, vse to zato, da nudi sebi večer za večerom uživanje muzikalnih umetnin in da more to prenesti pri izvedbah tudi na svoje sorojake.

Takih gospodičan in gospa, mladeničev in gospodov iz vseh življenskih poklicev šteje zborova statistika v vseh 50. letih, izvzemši dobe od 1898 - 1902, ko manjkajo osebni zapiski, 2133 oseb. od teh 1282 v ženskem in 851 v moškem zboru.

Ženski zbor je imel v predvojni dobi manj članic s samostojnimi poklici, kakor pa gojenk državnega ženskega učiteljišča in mestnega ženskega liceja. Zato je pri njih točna statistika po poklicih težje izvedljiva posebno še, ker manjkajo zapiski o poklicu posameznih. Po vojni dobi pa se je sestavljal ženski zbor povečini iz dam s samostojnimi poklici, predvsem iz uradniškega.

Podatki o moškem zboru so v tem pogledu točnejši in članstvo se deli na sledeče poklice:

uradnik	272	sodnik	23
učitelj	90	železniški uradnik	21
dijak	76	odvetnik	16
srednješolec		inženir	14
trgovec	52	zdravnik	12
obrnik	35	operni pevec	9
akademik	25		

zobozdravnik	4	živinozdravnik	1
farmacevt	4	kipar	1
notar	3	skladatelj	1
geometer	3	posestnik	1
univerzitetni profesor	2	narodni poslanec	1
urednik	2	oficir v pokoju	1
		služitelj	1

Kakor vidite, zelo pestre vrste, prava slika naše družbe, od univerzitetnega profesorja do požrtvovalnega in pevske umetnosti ljubečega služitelja, ki sedita pri pevski vaji morda v isti vrsti in ju je rediteljska služba postavila na koncertnem odru tesno enega poleg drugega, oba kot prava Matičarja in pri tem delu ničesar drugega.

Moški zbor ne zabeleži ravnó preveč dijakov v svojih vrstah in še te, le v povojni dobi. Prejé je imela Glasbena Matica svoj stalni dijaški in šolski zbor, ki je bil močna opora koncertnemu zboru in ga ojačil pri izvedbah velikih vokalno - instrumentalnih del. Zelo pa pogrešamo v svojih vrstah akademsko mladino, čeprav ima svoj lasten pevski zbor. Toda kakih 50 - 60 pevcev, članov Akademskega pevskega zbora v sezoni nikakor in niti najmanje ne odgovarja številu vsakoletno vpisanih na naši univerzi, ki je 30 krat večje.

Zanimiva je tabela, po koliko let so sodelovali posamezniki - dame in gospodje v našem zboru:

Let	Dame	Gospodje	Skupaj
1	517	372	889
2	293	140	433
3	162	66	228
4	97	57	154
5	51	41	92
6	38	32	70
7	30	20	50
8	20	17	37
9	14	12	26
10	7	14	21
11	12	13	25

Lét	Dame	Gospodje	Skupaj	
12	5	10	15	
13	3	7	10	
14	1	1	2	
15	6	7	13	Čubej Krista, Dermelj-Moos Minka, Furlan Olga, Hubad-Dolenc Jerica, Pečenko Stana, Završan Milka; Galovič Vojteh, Krsnik Uroš, Kocmur Ivan, Lozar Pavel, Peruzzi Ivo, Wolf Anton, Železnik Albin.
16	6	5	11	Gantar Ema, Golobič Marija, Jakše Ana, Kreč Marica, Mohorič-Ropotec Mara, Štrucelj Milena, Šefman Eliza; Bezjak dr. Anton, Lilleg Alojzij, Rape Andrej, Štritof Anton, Zotman Karel.
17	5	4	9	Bufon Anica, Cepuder Ljuba, Počivalnik Danica, Straus Mira; Berlot Avgust, Juvanec Ferdo, Kreč dr. Vladimir, Potočnik Fran.
18	1	7	8	Šeber Anica; Hribar Lado, Jak Lavoslav, Lovše Anton, Petrovčič Anton ml., Ravnikar Vekoslav, Šturm dr. Fran, Žebre Alojzij.
19	3	1	4	Jakše Joža, Malič Angela, Rohrman Danica; Gerčar Jakob.
20	1	3	4	Vidmar Tončka; Dostal Rudolf, Pečenko Silvan, PiBernik Ivan.
21	-	1	1	Pelan Vlado
22	2	2	4	Bufon Eliza, Weber Minka; Hočevar Ivan, dr. Štrukelj Stanko.
23	-	2	2	Čerar Josip, Rozman Edvin.
24	1	1	2	Zupan Poldka, Kremenšek Josip.
25	-	2	2	Štamcar Avgust, Tomc Stane.
26	1	2	3	Počivavlnik Anica, Črnko Viktor, Skalar Josip.
27	1	1	2	Kalinger Emilija, Razinger Anton.
28	1	-	1	Jurca Iva.

Let	Dame	Gospodje	Skupaj	
29	3	-	3	Ferjančič Julija, Hrovatin Klementina, Wohinz Mila.
30	-	1	1	Dermelj Ljubo
31	-	1	1	Pelan Oton
34	-	1	1	Juh Josip
35	-	1	1	dr. Žirovnik Janko
38	1	2	3	Pavčič Danica, Grm Franc, Stegnar Vinko.
39	-	1	1	Lasbacher Karel
43	-	1	1	Završan Janez.

Poleg izvršujočih članov ima Pevski zbor Glasbene Matice še častne in ustanovne člane. Ustanovni so prijatelji ali posebni podporniki, ki plačajo enkratni znesek kot ustanovnino. Teh je 16. Častni člani so za zbor zaslužne osebe in po sedanjem poslovniku pripada častno članstvo le onim, ki 25 let sodelujejo v zboru. V celem ima pevski zbor Glasbene Matice 23 častnih članov od teh 5 dam in 18 gospodov. Živih je 14, 5 dam in 9 gospodov:

Dolenc-Hubad Jerica	1915
Ferjančič Julija	22. 6. 1936
Hrovatin Klementina	26. 6. 1925
Pavčič Danica	26. 6. 1925
Wohinz Mila	4. 11. 1933
Črnko Viktor	19. 11. 1928
Dermelj Ljubo	4. 11. 1933
Grm Franc	4. 11. 1933
Hubad Matej	1922
Juh Josip	11. 12. 1918
Juvanec Ferdo	21. 6. 1937
Kosem Josip	11. 10. 1919
Lasbacher Karel	1925
Mahkota Karel	9. 1. 1929
Pelan Oton	11. 12. 1916

Pelan Vladimir	28. 1. 1937
Račič Alojzij	11. 10. 1919
Rape Andrej	19. 11. 1928
Razinger Anton	11. 12. 1916
Stegnar Vinko	
Štamcar Avgust	9. 1. 1918
Završan Janez	9. 1. 1918
dr. Žirovnik Janko	1925

x

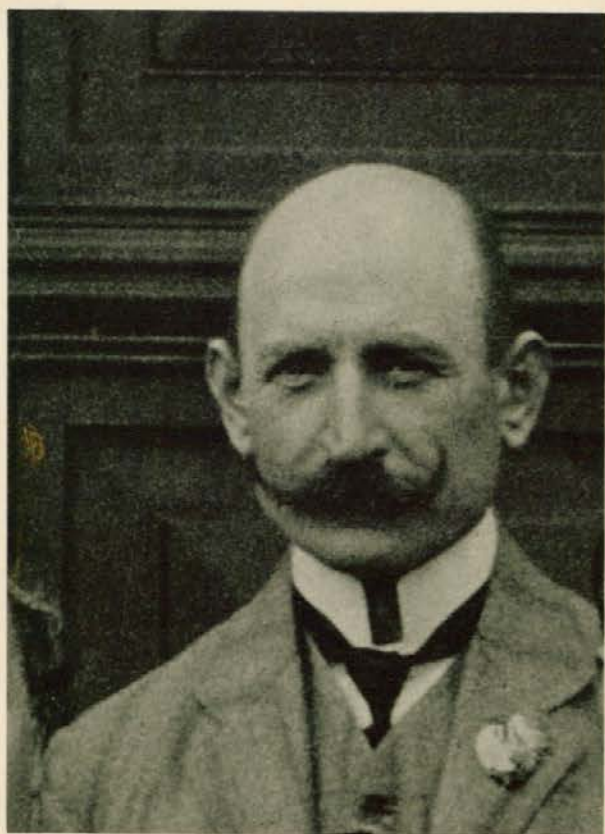
x

x

V pogledu umetniškega vodstva Pevskega zbora Glasbene Matice, delim prvih 50 let na začetek, dve veliki dobi in dvoje medvladij. Začetek je dr. Grosov, veliki dobi sta Hubadovi in Poličeva, medvladji pa Čerinova 1896. - 1898 in od leta 1921. - 1927, ko so nastopali kot dirigenti: Niko Štriftof in vmes zopet Matej Hubad, dočim smatram Sama Hubada kot pomoč glavnemu dirigentu Mirku Poliču, kakor je to navada pri vseh večjih zborih.

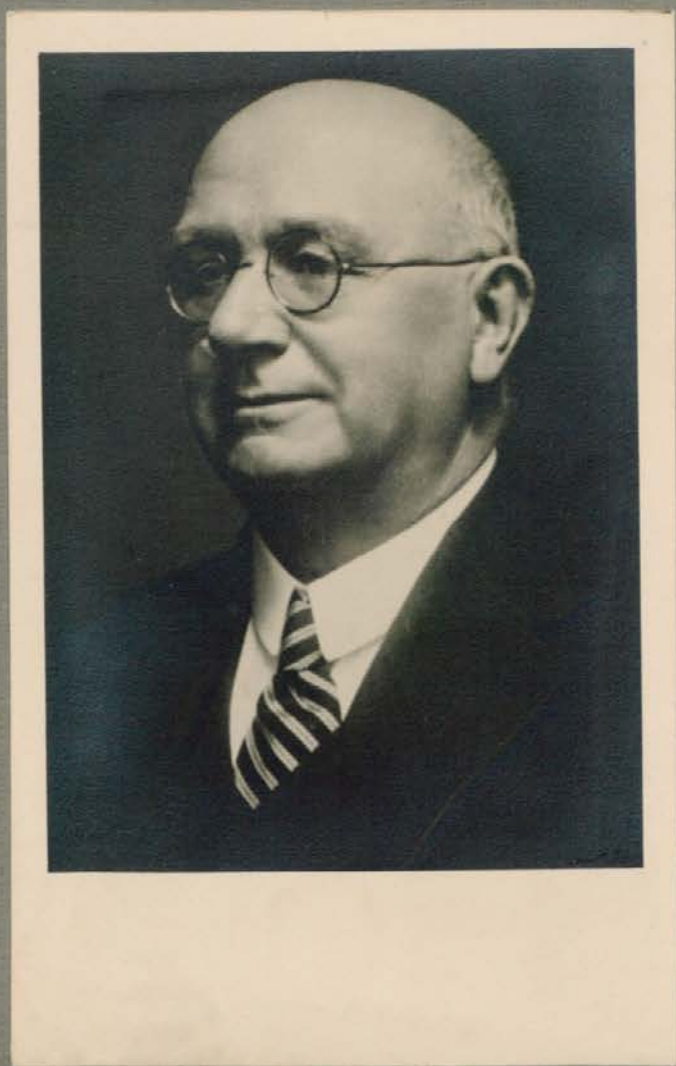
Mlademu zboru je pripravil in utrl pot na koncertni oder dr. Fran Gros,

ki ga je vodil od 9. oktobra 1890. do 1. novembra 1891., ko je moral kot sodnik v Idrijo, kajti gospodje pod nemško strahom so takoj po prvem koncertnem nastopu zapazili, da sta jim novi zbor in pevovodja konkurenčna, zato so udarili po znanem receptu pastirja, da bi se razkropile ovce. Prvi koncert se je vršil 18. aprila 1891. in sledil mu je koncert na Bledu, dne 21. junija istega leta.

Dr. Fran Gross je bil rojen dne 21. junija 1851 v Nazaretu na Štajerskem. Maturiral je v Ljubljani 1871 in bil sošolec pisatelja dr. Frana Detele in dr. Ivana Tavčarja. Promoviral je 1876 na pravni fakulteti dunajske univerze in leto prej je vstopil v sodno službo na Dunaju ter postal avskultant v Schwechatu. Kot rezervni častnik 47, mariborskega pešpolka se je udeležil 1878. bosanske okupacije. Po povratku je služboval na Nižjem Avstrijskem, leta 1883. ga najdemo v Ptujju in leta 1886. je prišel v Ljubljano, od koder je bil prestavljen 1. novembra 1891 v Idrijo, kjer je umrl 8. februarja 1892. Na ledu se je prehladil, dobil pljučnico in ji podlegel v par dneh, zadet od srčne kapi. Po svojem očetu, ki je bil znan kot godec po vsej okolici Gornjega grada, je podedoval nenavadno ljubezem do petja in glasbe, v kateri se je udeleževal vse svoje življenje. Kot dijak je bil pevec na frančiškanskem kóru v Nazarjih, na gimnaziji v Ljubljani je bil vodja cerkvenega petja in na Dunaju je vodil zbor Slovenije ter tudi komponiral njeno geslo na besede dr. Detele. Ko je prišel 1886. v Ljubljano, so ga izvolili v odbor Glasbene Matice in štiri leta za tem je prevzel vodstvo njenega zbora. Kot dirigent je imel izredno fin glasbeni čut in okus ter je znal z odločnim nastopom pri pevcih vzbuditi navdušenje in vztrajnost za dosego višjih umetniških ciljev. Njegova naloga je bila pokazati, koliko lahko zmorejo Slovenci v zborovem petju.

Dne 1. decembra 1891. je prvič stopil pred Pevski zbor Glasbene Matice Matej Hubad.

Ni bil nepopisan list. Kot gojenec šole Glasbene Matice je vodil leta 1886. njen dijaški zbor ter z njim nastopil na javni skušnji šole Glasbene Matice, dne 25. marca istega leta. Peli so Foersterjev moški zbor "Samo". Leto za tem je opustil jus in odšel na dunajski konservatorij študirat glasbo in si jo izbral za svoj življenski poklic. V takratnih časih, vsaj pri nas, glasbeni poklic ni bil visoko cenjen. Če kdo, se ji je posvetil oni, kateremu je drugod manjkalo pota. Zato je našel tudi Matej Hubad močan odpor pri svojem bratu Franu Hubadu, profesorju v Dunajskem novem mestu, ki mu je spremembo poklica zameril, in sicer tako močno, da ga ni prišel pozdravit na kolodvor, ko se je vozil mimo proti Dunaju in nekaj časa za tem sploh nista občevala, čeprav ju je vezala iskrena bratovska vez. Hubad je bil prvi Slovenec glasbenik po poklicu, takoj nato pa Josip Čerin. Za časa svojega študija na Dunaju je bil zborovodja Slovanskega pevskega društva in takrat je spoznal znane Mokranjčeve Rukoveti. V Ljubljano ga je spravil Ivan Vencajz, čeprav še ni dovršil konservatorijskega študija in svoj prihod opisuje sam Hubad sledeče:

" Dne 29. novembra 1891. sem prišel z večernim vlakom v Ljubljano. Naslednjega dne sem najprej obiskal g. I. P. Vencajza, nato se predstavil takratnemu predsedniku Glasbene Matice g. Franu Ravniharju in ravnatelju šole Glasbene Matice skladatelju Franu Gerbiču. Našel sem ga v njegovi učni sobi. Sporočil mi je, da bom imel 24 tedenskih ur in sicer teorijo, mladinsko petje in dijaški zbor. Takoj mi je dodelil učence za klavir, harmonijo in kontrapunkt. Iz 24 obveznih tedenskih ur na šoli Glasbene Matice je narastlo število z vštetimi skušnjami zbora Glasbene Matice kmalu na 28 do 30 ur tedenske zaposlenosti. Dne 1. decembra sem začel s poukom. Ravnatelj Gerbič je sklical najprej vse klavirske učence, nato gojence dijaškega zbora ter me ob navzočnosti šolskega nadzornika Ivana Vencajza predstavil gojencem s kratkim nagovorom. Še isti večer je sklical Ivan Vencajz mešani zbor Glasbene Matice, me

predstavil ter uvedel v zbor. S kratkim nagovorom sem navduševal idealno pevsko družino za reden obisk, ki je predpogoj vseh uspehov, da bomo Slovenci z zborom Glasbene Matice in z oddelki šolskega zbora mogli izvajati resne, lepe, koncertne programe do najvišje dosegljive stopnje. Takoj smo začeli z delom, saj je bil prvi nastop mešanega zbora določen že za 19. decembra istega leta. Na mojo pismeno prošnjo z Dunaja, je mešani zbor že v novembru pripravljala in vežbal šolski upravitelj Josip Majer. Mešani zbor Glasbene Matice je nastopil prvič pod mojim vodstvom, dne 19. decembra 1891, ko se je vršila v ljubljanski čitalnici Prešernova beseda."

Tako je začel mojster svoje delo v Glasbeni Matici, ki je dobila po njem in njegovem zboru pečat in sloves vzgledne umetniške korporacije, ki je pridobila slovenski glasbi in narodu veljavo doma in v tujini. Hubad ima največ zaslug, da je naša glasbena umetnost v nas Slovencih. On je bil žarišče vseh vrlin, ki si jih je pridobil po njem Pevski zbor Glasbene Matice, jih obdržal do danes in Hubadov duh bo vladal tudi v bodoče in tako zajamčil njegovo neprekinjeno, uspešno kulturno delo.

Hubadovo delo v pevskem zboru Glasbene Matice ima tri časovno omejene dobe.

Od leta 1891. - 1896. je prva doba njegovega dirigentstva, kateri je sledila dveletna pavza, ki jo je porabil za dovršitev študija in naučno potovanje, na katerem je poučeval slovenske protestantske napeve v Nemčiji, na Češkem in Poljskem.

Druga doba datira od leta 1898 - 1923, ko je absolviral jugoslovansko turnejo Pevskega zbora Glasbene Matice, nato sta ga popolnoma prevzela novo ustanovljeni konservatorij Glasbene Matice in ljubljansko Narodno gledališče, katerega upravnik je bil leta 1922 do 1926.

In tretja perioda je bila od leta 1927, ko je na prošnjo Pevskega zbora prevzel zopet vodstvo in ga zmagonosno

peljal po Češkoslovaški in Poljski. Dirigentsko palico mu je iztrgala iz rok kap, dne 20. januarja 1929. leta, sicer lažje narave, a ozdravil ni več.

V prvi dobi je dirigiral Hubad 26 koncertov, 9 manjših koncertnih nastopov in 5 sodelovanj Pevskega zbora Glasbene Matice; v drugi 79 koncertov, 16 nastopov, 14 sodelovanj, zopet vmes 3 koncerte in 3 nastope in v tretji 68 koncertov, 14 nastopov in 13 sodelovanj; skupno torej 250, od tega 176 koncertov, 42 nastopov in 32 sodelovanj.

Matej Hubad je bil osrednja osebnost, okoli katere se je sukalo vse naše glasbeno življenje štiridesetih let, od leta 1891. - 1933, ko je stopil v pokoj. On je dajal njegovemu razvoju vzgon in smer. Bil je naš največji muzik, ki je s svojim prizadevanjem utisnil svoj osebni pečat vsemu koncertnemu in tudi splošno glasbenemu udejstvovanju te dobe, ki se lahko imenuje Hubadova. Njegov največji pomen je v tem, da je znal kot malo kdo udihniti skladbi tako življenje in ji dati tako dovršeno izvedbo, da je prodrlo vsako delo, ki je bilo poverjeno njegovim rokam. Hubadova zasluga je, da je zavzela naša glasba višje forme, novo razvojno dobo, ki jo je rešilo diletantizma in jo izpeljalo iz provincijalizma.

Sam pevec izredno lepega in strokovno popolnoma izobraženega glasu, je prenašal ta svoj pevski zaklad na druge, predvsem na naš zbor, ki je imel po njegovi zaslugi v vseh dobah vedno isti komorni zvok, isto čistost, lepoto in izraz petja tako, da je bil resnično umetniška izvajalna skupnost z nadpovprečno, evropsko in visoko vrednoteno sposobnostjo. To je njegova največja zasluga poleg izrednih organizatorskih zmožnosti, ki jih je posvetil predvsem šoli Glasbene Matice.

Zato sta prešla Hubadovo delo in osebnost v varstvo naše kulturne zgodovine in z vso pravico mu pritiče častni naslov: Oče slovenskega petja.

Ko je Matej Hubad dopolnjeval in končaval študije

na dunajskem konservatoriju od jeseni leta 1896. do poletja 1898, ga je nadomeščal pri Pevskem zboru Josip Čerin,

pravtako naš človek, ki se je popolnoma posvetil glasbi in si pozneje tudi v tujini pridobil kot dirigent dobro ime. S Pevskim zborom Glasbene Matice, je imel v teh dveh letih 10 koncertov, 3 manjše koncertne nastope in 2 sodelovanji, en koncert pa je vodil v letu 1924.

Po svetovni vojni je skušal Hubad razbremeniti se pri zboru, ker so ga vezale dolžnosti na konservatorij in tudi na Narodno gledališče. Zato je odložil zborovodstvo leta 1921. Kakor sem že omenil je nastalo neko medvladje, ki je trajalo do leta 1927., ko je zopet prevzel Hubad zborovodstvo v svoje roke. V tem času so se vrstili dirigenti: Niko Štritof

s koncertom 24. 1. 1921 in 31. 1. 1921, nato Ivan Brezovšek

9. 5. 1921, nato zopet Matej Hubad s koncerti 13. 11., 14. 11., ter 16. 11. 1921, tokrat s pomočjo Josipa Michla, ki je vodil tudi zborov nastop 1. 12. 1921. Nato zopet sam Hubad z jugoslovensko turnejo v maju 1922. in s številnimi podeželskimi koncerti, nepretrgoma do 18. aprila 1923, ko je 6. maja zopet vodil naš zbor Niko Štritof. Nato so sledili še nekateri podeželski koncerti z jugoslovanskim sporedom, pod vodstvom Mateja Hubada, ki je pripravil tudi izvedbo Dvorakovega oratorija Stabar mater, a ga je vodil dr. Josip Čerin, dne 17. januarja 1924. in ponovitev 13. 4. 1924 Hubad sam.

Po inicijativi Emila Adamiča je prevzel nato vodstvo Pevskega zbora Glasbene Matice dotedanji zborovodja Učiteljskega pevskega zbora v Trstu, pianist Srečko Kumar,

ki je vodil zbor do svojega h Kolu v Zagreb, spomladi 1926. leta. V tem času je mesto njega dirigiral Niko Štritof tri vokalno - instrumentalne koncerte, Kumar pa ima v celoti 4 koncerte, 1 nastop in 6 sodelovanj.

Z odhodom Kumarja v Zagreb je prenehalo medvladje raznih dirigentov našega zbora in nastopil je zopet Matej Hubad, sledeč pozivu svojega zbora in odbora Glasbene Matice. Zopet je bil ves zborov, ker se je rešil uprave Narodnega gledališča in jeseni leta 1927. je začel pripravljati zbor za pot v Prago in Varšavo, ki sta prinesli zboru, Glasbeni Matici in tudi njemu najvišje priznanje.

Utrujen od prevelikega dela je mojster 20. januarja 1929. obolel in že dne 29. januarja je prevzel vodstvo zbora Mirko Polič.

Sam izredno nadarjen, nesebičen in mravljično priden je prevzel tudi Hubadov duh in tradicijo ter vodil po tej poti zbor od uspeha do uspeha doma, v Zagrebu, v Beogradu, Parizu in Sofiji. Povsod je bil deležen velikih priznanj in je visoko uveljavil dela slovenskih in jugoslovanskih skladateljev. V času od 7. marca 1929, ko je prvič stopil s Pevskim zborom Glasbene Matice na koncertni oder pa do konca leta 1940. je vodil Polič 119 koncertov, 35 nastopov in 18 sodelovanj, torej 172 krat. V resnici izredno bogata bilanca. Poleg Mateja Hubada ima Mirko Polič največ zaslug za Pevski zbor Glasbene Matice.

Po službenem odhodu v Beograd, jeseni leta 1940. je še nadalje obdržal vodstvo našega zbora in kot korepetitor ter pomočnik mu je bil dodeljen mladi Samo Hubad,

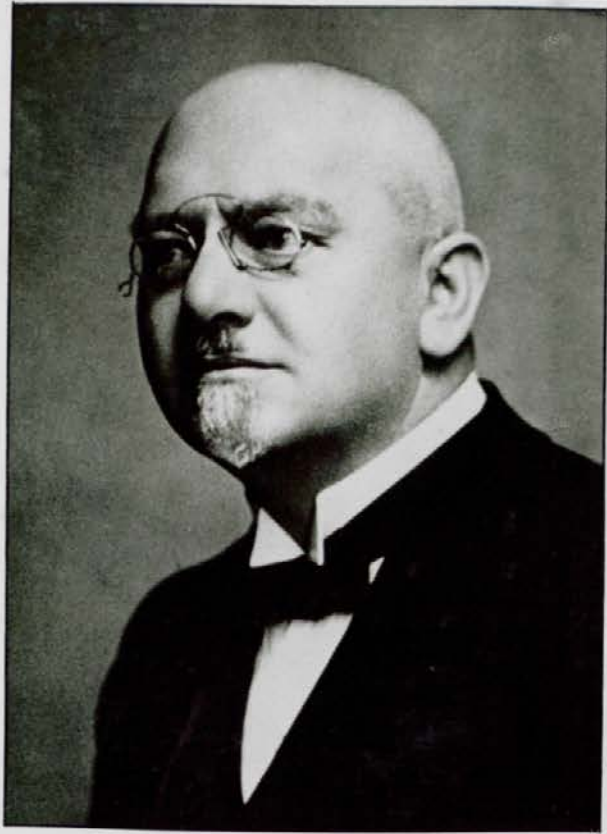

ki je samostojno vodil koncert Pevskega zbora Glasbene Matice dne 18. 10. 1940 in nekaj zborovih radijskih koncertov.

Določeno je bilo tudi, da bi prevzel zbor leta 1910, ko je obolel Matej Hubad, takratni dirigent Slovenske Filharmonije, Vaclav Talich, a do njegovega dela pri Pevskem zboru pa ni prišlo.

Iz navedenega sledi, da je imel Pevski zbor Glasbene Matice predvsem dva svoja glavna voditelja, ki sta delovala pri zboru 45 let in v tem je imel naš zbor izredno srečo in vse potrebno jamstvo za ogromno umetniško delo, ki ga je opravil.

Po določitvah zborovega poslovnika ima vsakoletni zborovodja svojega namestnika, navadno iz vrst Pevskega zbora, ki bi lahko opravil manjše zborove nastope in nadomestoval zborovodjo tudi pri pevski vaji. Tekom let so opravljali ta častni posel: Josip Majer, Anton Razinger, Pavel Gorup, Anton Svetek, dr. Pavel Kozina, Fran Marolt, starejši, Josip Počivavnik, Zorko Prelovec, Adolf Gröbming, Ferdo Juvanec, Ljudevit Zepič

in Albin Lajovic.

Od tujih dirigentov je vodil Pevski zbor Glasbene Matice samo dr. Anton Dvořak, slavni češki skladatelj, ki je dirigiral na dunajskem koncertu, dne 25. marca 1896. svojo balado za soli, zbor in orkester "Mrtvaški ženin" in dal s tem Pevskemu zboru Glasbene Matice in njegovemu vodji Mateju Hubadu najvišje priznanje. Leta 1903 je dirigiral svoje vokalno - instrumentalno delo, oratorij Sv. Frančiška - Pater Hartmann.

x

x x

Če povzamem delo posameznih dirigentov, razdeljeno na prave celovečerne koncerte, na manjše samostojne koncertne nastope in na razna sodelovanja na koncertih drugih prirediteljev, dobim naslednji pregled:

Št.	Dirigent	Koncerti	Nastopi	sodelovanja	Skupaj
1	dr. Fran Gros	2			2
2.	Matej Hubad	173	44	30	247
3	dr. J. Čerin	11	3	2	16
4	dr. Anton Dvořak	1			1
5	P. Hartmann	3			3
6	Gerbič Fran		1		1
7	Svetek Anton		1		1
8	dr. Pavel Kozina		2		2
9.	Niko Štritof	1	2	1	10
10	Ivan Brezovšek	3			3
11	Josip Michl			1	1
12	Golobič Matija	1			1
13	Juvanec Ferdo	5	10	3	18
14	Srečko Kumar	4	1	6	11
15	Mirko Polič	119	34	17	170
16	Neffat Anton			5	5
17	Prelovec Zorko			3	3

Št.	Dirigent	Koncerti	Nastopi	Sodelova- nja	Skupaj
18	Lajovic Albin	5			5
19	Premič Mirko			1	1
20.	Hubad Samo	5	2		7
21	Zepič Ljudevit			1	1
		339	100	70	509

In v posameznih letih:

Leto	Dirigent	Koncert	Nastopi	Sodelova- nja	Prireditve
1891	dr. Gros Hubad	18/4,21/6 9/12			
1892	Hubad	12/3,9/4,8/6,3/7, 15/12,17/12.	2/1 18/12		23/4
1893	Hubad	24/3,27/3,8/6, 18/6,3/12.	15/2,2/5	21/1,4/3	
1894	Hubad	12/3,14/3,7/6,12/11.	17/1.	22/9	6/5,27/5, 17/6.
1895	Hubad	11/3,6/4,8/4	19/1		31/12.
1896	Hubad Dvořak Hubad	9/3,16/3,23/3 25/3 14/4,16/4,17/4.	11/9,26/9.	9/5,10/5.	14/5,5/7.
	dr. Čerin	11/11,15/11	23/10. 8/12		28/9,31/12.
1897	dr. Čerin	7/1,11/3,12/4,13/6, 8/12.	12/10,27/11,	3/2, 19/5.	9/1,14/5 14/5.
1898	dr. Čerin Hubad	12/1,3/4,26/6 20/11		2/12.	8/1,15/5,4/7
1899	Hubad	6/1,18/3,26/4,3/12.	14/1,2/4, 11/4.		18/6,17/12.
1900	Hubad Gerbič	17/1,7/4,9/12.	4/7,31/12, 10/1.		31/12
1901	Hubad	9/3,14/11,24/11	20/1,12/6.		9/6
1902	Hubad	5/1,10/5,3/12.			25/1

Leto	Dirigent	Koncert	Nastopi	Sodelovnja	Prireditve
1903	Hubad	18/1.	7/3.	5/7	24/1, 24/5.
	Hartman	22/4, 23/4, 27/4			
1904	Hubad	12/3, 14/5, 16/7		18/9, 3/11, 31/12.	19/6, 19/11.
1905	Hubad	8/1, 25/3, 26/3.		9/7, 16/7, 10/9.	15/1, 11/2, 6/5, 4/6.
	Svetek		2/12		
1906	Hubad	14/1, 17/1, 2/2, 12/5.	18/5	24/6	3/2
	dr. Kozina		10/6, 24/11.		
1907	Hubad	13/1, 27/1, 7/5, 8/5, 6/6.			19/1, 30/11
1908	Hubad	19/1, 26/1, 2/5, 8/11.	24/6, 22/8.		8/2.
1909	Hubad	3/2, 4/2, 14/3	7/1		6/2, 6/6.
1910	Hubad	9/3, 19/4, 5/5, 6/11.	4/12, 7/12.	11/12.	12/1, 22/5, 22/6.
1911	Hubad	5/2, 19/3, 25/3, 26/3, 10/5.	26/3.		21/1, 5/6, 11/7.
1912	Hubad	14/1, 13/3, 14/3, 17/3, 21/3, 23/3, 19/11.		6/1.	11/2.
1913	Hubad	7/3, 9/3, 16/5,			11/1, 15/6.
1914	Hubad	5/1, 6/1, 22/4, 23/4, 26/4, 2/12.			14/2.
1915	Hubad	10/4, 8/5, 7/12, 8/12.	1/11	4/10	
1916	Hubad	6/5, 7/5.	18/8, 20/8.		
1917	Hubad	13/2, 14/2, 15/2, 16/2, 18/11, 21/11.			
1918	Hubad	9/3, 10/3, 18/4, 21/4, 23/4, 12/5, 29/6, 16/11, 16/12.	17/8.	29/10.	3/2.
1919	Hubad	11/3, 9/5, 10/5, 12/7.	14/6, 15/8, 28/9.	1/5, 27/6, 29/10.	5/5.

Leto	Dirigent	Koncert	Nastopi	Sodelovana	Prireditve
1919	Golobič	15/7.			
1920	Hubad	22/3, 29/3, 8/6, 28/6, 10/7, 11/7.	30/5, 6/6, 12/6, 5/9.		7/2, 16/4,
1921	Štritof	24/1, 31/1.	23/1, 20/3.		29/1, 18/3.
	Brezovšek	15/5, 17/5, 21/5			
	Hubad	13/11, 14/11, 16/11.	27/11.		26/6, 31/12.
	Michl			1/12.	
1922	Hubad	12/5, 13/5, 14/5, 15/5, 16/5, 17/5, 19/5, 20/5, 6/8, 14/8, 14/9, 16/10, 3/12, 17/12.		1/12.	31/12, 30/7.
	Juvanec	6/7			
1923	Hubad	6/1, 14/1, 4/2, 18/2, 4/3, 11/3, 25/3, 8/4, 15/4, 29/4, 10/5, 3/6, 28/6, 7/8, 7/10, 14/10, 9/12.		7/1, 29/9, 30/9.	13/1, 26/6, 31/12.
	Štritof	6/5, 7/5.			
	Juvanec	20/7, 18/8, 19/8.			
1924	dr. Čerin	17/1			
	Kumar	9/5		6/4, 10/10.	14/11, 31/12.
	Hubad	13/4, 30/1, 2/8.	28/6.		
	Juvanec		22/6.		
1925	Kumar	4/2, 18/5, 4/6.	8/3.	9/1, 27/1, 10/10, 1/12.	7/6.
	Štritof	18/12			
1926	Štritof	15/1			2/5, 20/6.
	Hubad		19/4, 12/5.	1/12.	16/10, 26/1, 31/12.
	Štritof	1/7.			

Leto	Dirigent	Koncert	Nastopi	Sodelovnja	prireditve
1926	Juvanec	10/10.	27/8, 28/8.	11/10.	
1927	Hubač	10/3, 12/3, 11/4	6/5	6/1, 27/1.	15/5, 25/5, 3/6, 21/8.
	Štritof			21/11.	
	Polič	10/3, 12/3.			
1928	Hubač	5/3, 9/4, 21/4, 22/4, 23/4, 24/4, 26/4, 27/4, 28/4, 30/4, 2/9, 1/10, 2/10, 4/10, 5/10, 9/10, 18/10.	7/10, 9/10, 27/10, 28/10.	10/5, 1/12.	7/1, 10/7, 27/10, 5/5, 21/12.
1929	Polič	3/5, 26/11, 27/11, 28/11, 30/11, 1/12, 3/12, 4/12, 6/12, 8/12, 9/12, 10/12, 20/12.	12/10, 13/10, 4/12, 5/12, 5/12.	17/3.	
1930	Polič	5/1, 19/1, 2/2, 9/2, 8/3, 9/3, 9/3, 16/3, 6/4, 11/4, 4/5, 14/5, 9/12, 16/12.	14/3, 10/4, 8/8.	6/3, 29/5.	18/10, 17/11.
	Juvanec		27/6.		
	Zepič			1/12.	
1931	Polič	11/1, 12/3, 29/3, 1/5, 28/6.	28/6.	8/3.	1/4, 27/8, 28/8, 30/11.
	Juvanec		20/7, 29/11.	9/8.	
1932	Polič	4/1, 23/1, 30/3, 14/5, 15/5, 14/11.	14/1, 16/5, 9/6, 13/6.	16/5.	28/8.
	Juvanec		4/8, 26/10.	17/1.	
	Neffat			9/9, 11/9.	
1933	Polič	21/1, 3/4, 10/4, 2/6, 11/6, 24/9, 4/10, 4/12, 11/12.	25/5, 11/6, 19/11.	12/3.	16/7, 4/11, 22/12, 31/12.

Leto	Dirigent	Koncert	Nastopi	Sodelovana. nja.	Prireditve.
1933	Juvanec		30/11,19/12.		
1934	Polič	5/3,18/3,19/3, 14/4,8/9,10/9, <u>14/10</u> ,9/11,22/11, 23/11,24/11,25/11, 26/11,28/11,29/11, 30/11,1/12,2/12.	10/3,22/4, 12/5,29/5, 1/11.	27/1, 30/3, 13/6.	1/4,10/2, 19/5,8/6.
	Neffat			20/5,21/5 27/5.	
	Prelovec			18/10,18/10.	
1935	Polič	2/3,8/3,11/3, 10/5,12/5,8/11, 9/11, <u>21/11</u>	14/1,28/4, 12/5,12/5, 1/11,10/11.		23/2,28/2 17/6,25/9 5/10,20/1 16/11,7/12
	Preloved			9/10	
1936	Polič	7/2,5/10,2/11, <u>22/11.</u>	27/2,20/9, 8/12.	16/11.	13/1,22/2, 21/3,28/8, 5/12.
1937	Polič	4/1,10/5, <u>18/5</u> , 15/11.	31/1,4/5, 14/11.	8/9,17/9.	13/2.
	Lajovic	<u>11/8</u> ,15/8,15/8, 25/8,1/9.			
1938	Polič	18/4, <u>2/5</u> , <u>25/5</u> , <u>29/5</u> , <u>27/6</u> , <u>15/9</u> , <u>28/9</u> , <u>25/10</u> ,7/11.		11/6,6/9.	7/12,19/12
1939	Polič	6/2,5/3,13/3, 13/3,1/4,16/4, 7/5,20/5,28/5, 8/6,25/6,1/12, 2/12,3/12, <u>13/12.</u>			11/2.

Leto	Dirigent	Koncerti	Nastopi	Sodelovanja	Prireditve
1940	Polič Premlč	26/2, 29/3, <u>12/6.</u>	26/4	6/9	5/11, 7/12.
	Hubad S.	<u>18/9, 18/10.</u>			
1941	Hubad S. Polič	<u>16/1, 27/2, 26/3.</u> 3/2, 9/2, 23/2, <u>24/2.</u>	8/3, 22/3.		

x

x x

Delo pevskega zbora Glasbene Matice se zrcali v izvedbah vokalnih in vokalno - instrumentalnih skladbah. V tesni zvezi z njegovimi koncerti do prve svetovne vojne, je tudi izvedba simfoničnih skladb domače in svetovne literature.

Koncerti pevskega zbora Glasbene Matice so bili prava šola za naše nadarjene skladatelje, kar izrecno pove in prizna sam Pater Hugolin Sattner v pismu naslovljenem na Glasbeno Matico, Hubada in njegov zbor po izvedbi njegovega oratorija "Vnebovzetje Blažene Device Marije" (Assumptio), dne 13. marca 1912., v katerem pravi:

"Nisem prijatelj osebnega kulta, zato sem dolgo premišljeval, naj li pridem k izvajanju oratorija, ali ne. Prišel sem in prejel toliko priznanja, čestitk, čustev hvaležnosti in dragocenih darov, da sem bil tega prav vesel, ne radi moje osebe, marveč radi dejstva, da sem z oratorijem zadel ljudsko dušo. Pri tej priliki bodi mi dovoljeno posegniti malo nazaj.

Jaz sem član Glasbene Matice gotovo nad 30 let. Že v Novem mestu sem opazoval z velikim zanimanjem njen razvitek, vsako leto težko pričakoval letna darila in jih študiral. Leta 1890. sem prišel v Ljubljano in se udeleževal vseh velikih

koncertov, ki jih je Glasbena Matica izvajala pod izbornim vodstvom g. koncertnega vodje Hubada. -- Glasbena Matica je bila moja šola. Nisem delal skušenj v zavodu, delam jih pa zdaj javno, vpričo glasbenih učiteljev in glasbenega občinstva. Jaz mislim, da sem prestal skušnjo, vsaj to je istina, da sem dobil praemium, in kako krasan. Po vnanje soditi, sem prestal skušnjo celo cum applausu. Jaz pa sam najbolj vem za hibe v tem delu in si jih ne prikrivam. S svinčnikom v roki sem poslušal proizvajanja in si zaznamoval mesta, katera nameravam spopolniti, kakor hitro dobim zopet partituro v roke. Izjavljam pa, da je Glasbena Matica neposredno vzgojila tudi mene.

Matica je bučela, ki rodi celi roj. Ako se danes ozremo na roj slovenskih glasbenikov, ali ni bil naš zavod tudi njim prava "Matica", ki jim je dala glasbeno življenje in razvitek? Velikanski je roj, učencev je nebroj, ki so se izvežbali v Matični šoli, obilno je število onih, ki so zapustivši srednjo šolo Glasbene Matice, bili vsprejeti v glas. akademijo in delajo slov. narodu po svojih zmžnostih in napredku čast. Vidim v duhu čas, ki ni več daleč, ko bomo imeli domačih glasbenih učiteljev na razpolago, samo, da bi jim mogli dati tudi potrebnega kruha.

Ne morem si pa misliti Glasbene Matice brez našega koncertnega vodje g. Hubada. G. Hubad in Glasbena Matica sta tako spojena, da takoj mislim na drugega, ko izgovorim jednega. Njemu gre hvala, da so moji skromni proizvodi prišli v koncertno dvorano. Seveda pripisujem to bolj njegovi ljubeznivosti, nego ceni mojih del. Vendar s tem me je vedno bolj bodril k novim študijam, k novemu delovanju. Te njegove ljubeznivosti ne pozabim nikdar.

Ali kaj je vodja brez čete? Flemenita četa, katero vodi koncertni vodja, je damski in moški zbor, čegar srca bijejo za svojega vodjo in so vsi člani pripravljene, pod tem vodstvom iti skozi drn in strn.

Vrnem se k oratoriju. Koliko je bilo dela, koliko skrbi, koliko zadreg! Vse se je premagalo z božjo pomočjo, ki sem jo jaz klical izpred altarja. Ne zastonj, kakor je pokazal uspeh. Glasbena Matica je dobila velik ugled v Ljubljani, na deželi in v sosednih kronovinah. V teh dneh se je vsakdo lahko prepričal, da ima Matica najplemenitejše namene, in da hodi, četudi trnjevo pot, vendar le pošteno pot. Sedaj, gospoda moja, je trenotek, da nabiramo Matici novih članov. Toda hitro se mora zgoditi, ker pozornost občinstva se hitro obrne zopet drugam.

K sklepu mi blagohotno dovolite, da najtopleje zahvalim preblaženega gospoda predsednika dr. Mohoriča za njegovo naklonjenost, ljubezen in modrost, s katero je vodil celo prireditve. Iz dna srca zahvalim blag. g. koncertnega vodjo za ves trud, požrtvovalnost in prijateljsko ljubav, katero mi je skazoval vsikdar, zlasti v teh dneh. Dvajseto je leto, kar neumorno in trudapolno deluje na našem zavodu kot profesor glasbe in koncertni vodja. Iskreno mu čestitam k redkemu jubileju in prosim Boga, da ga nam ohrani še mnoga leta. Srčna hvala celemu slavnemu odboru, zlasti ožjemu za trudapolno in požrtvovalno delovanje. Familijarnost se je o priliki oratorija pokazala med nami v najlepši luči. - Kako bi zamogel pozabiti kombatantov, ki so se pod spretnim vodstvom podali na bojno polje in si z vstrajnostjo, marljivostjo in občudovanja vredno disciplino priborili nevenljivih zaslug. Rad bi dal vsakemu članu Pevskega zbora peresce iz lavorjevega venca, ker oni so mi ga zaslužili. Vljudno prosim g. Razingerja -- in gospo načelnico, da v prvi vrsti sporočita obema zboroma mojo najtoplejšo zahvalo in moje popolno priznanje. Tudi slov. filharmonije ne smem pozabiti, storila je pošteno svojo dolžnost.

Koncem februarja sem se en teden po opravkih mudil na Kostanjevici pri Gorici. Sprehajal sem se po vrtu med zelenimi oljkami. Vedno me je mikalo, da odrežem vejico, a odlašal sem do zadnjega dne. Izbral sem najlepšo vejico, jo djal

v kovčeg in prinesel domov. Takrat nisem mislil na zvezo med oljko in mojo bodočo skladbo; danes je dozorel sklep, da vlglašim Gregorčičevo odo "Oljki", ki bo zavzela zopet celi večer, ako mi ljubi Bog ohrani življenje in zdravje.

Sklenem z besedami: Glasbena Matica vivat, crescat, floreat! Naj živi, naj raste, naj se razcvita!"

Tako pater Hugolin.

V resnici so bili koncerti pevskega zbora Glasbene Matice nekaka visoka šola za vse naše komponiste. Koliko lepih del je nastalo po njih. Koncerti so opogumili naše ustvarjalce, jim vcepili ljubezen do nadaljnjega dela in tako je, deloma po zaslugi Pevskega zbora Glasbene Matice, rastla naša zborovska literatura, iz katere je izvajal zbor vse, kar je bilo v resnici pomembnejšega, koncertnega.

Izmed vokalnih slovenskih zborov jih je bilo na sporedih Glasbene Matice 348, ki jih je napisalo 51 skladateljev, izvajala so se ta dela 2425 krat na uradnih koncertih, ne računši pri tem razne manjše in priložnostne nastope.

Št.	Skladatelj	Skladba	Izvajali	Največkrat
1.	Adamič Emil	71	426	Mladi junak 93
2.	Aljaž Jakob	10	30	
3.	Brnobič Josip	1	1	
4.	Čerin Josip	2	2	
5.	Dev Oskar	9	34	Meglica 17
6.	Ferjančič Fran	1	4	
7.	Foerster Anton	19	92	Ljubica 30
8.	Gallus Jakob	17	241	Ave Maria 68
9.	Gerbič Fran	5	6	
10.	Hajdrih Anton	5	10	
11.	Hoffmeister Karel	1	1	
12.	Hubad Matej	26	478	Škrjanček poje 106
13.	Hudovernik Ludvik	2	3	
14.	Ipavec dr. Benjamin	11	44	

Št.	Skladatelj	Skladba	Izvajali	Največkrat
15.	Ipavec dr. Gustav	10	23	
16.	Ipavec dr. Josip	2	4	
17.	Jalen Anton	1	2	
18.	Jenko Davorin	13	47	Vabilo 10
19.	Juvanec Ferdo	3	6	
20.	Kimovec dr. Fran	2	23	
21.	Kogoj Marija	5	11	
22.	Koporc Srečko	1	10	
23.	Krek dr. Gojmir	7	53	Tam na vrtni gredi 39
24.	Lajovic Anton	26	482	Bolest je kovač 96
25.	Leban Avgust	1	1	
26.	Marolt Fran	1	2	
27.	Mašek Gašper	1	3	
28.	Mašek Kamilo	1	2	
29.	Michl Josip	1	1	
30.	Mirk Vasilij	4	7	
31.	Nedved Anton	17	57	Nazaj v planin- ski raj 26
32.	Osterc Slavko	1	14	Oče naš
33.	Pavčič Josip	11	26	Žabe 5
34.	Pirnat Stanko	7	19	
35.	Prelovec Zorko	1	1	
36.	Premrl Stanko	10	53	Zdravica 37
37.	Prochazka Josip	3	7	
38.	Ravnik Janko	2	3	
39.	Rihar Gregor	1	1	
40.	Sattner p. Hugolin	11	17	
41.	Savin Risto	1	1	
42.	Sochor Anton	1	1	
43.	Svetek Anton	1	1	
44.	Schwab dr. Anton	5	94	Zdrava Marija 81
45.	Šantel Saša	2	2	
46.	Škerjanc L.M.	1	10	Kmetska pesem 10

Št.	Skladatelj	Skladba	Izvajali	Največkrat
47.	Tomc Matija	1	31	Svatske 31
48.	Venturini Fran S.	1	1	
49.	Vilhar Fran S.	4	9	
50.	Vogrič H.O.	1	4	
51.	Volarič Andrej	2	2	

Iz tabele je razvidno, da je po skladbah najmočnejši Emil Adamič, od katerega se je pelo 71 zborov 426 krat, dočim je bil največkrat na sporedu Lajovic, in sicer 482 krat s 26 deli. Za njim sta Gallus s 17. deli - 241 krat in Hubadove duhovne in narodne pesmi, ki jih je 26, a izvajale so se 478 krat.

To velja za slovenska vokalna dela.

Dalje so bili na koncertih Pevskega zbora Glasbene

Matice:

Narodnost	Št.	Ime	Skladba	Izvajali	Največkrat
Hrvati	1.	Albini Srečko	1	1	
	2.	Andel Anton	6	160	Igra kolo 72
	3.	Eisenchuth Gjuro	1		
	4.	Gotovac	2	62	Jadovanka 61
	5.	Hatze Josip	2	85	Lazare 59
	6.	Novak Vilko	1	4	
	7.	Slavenski Josip	2	79	Molitva do- brim očima 52
	8.	Širola dr.Božidar	1	1	
	9.	Zajc Ivan	3	3	
Srbi	10.	Binički Saša	1	22	Divne noči 22
	11.	Hristić Stevan	1	4	
	12.	Milojevič dr.Miloje	1	4	
	13.	Mokranjac Stevan	8	180	VIII.rukovet 55
Bolgar	14.	Dobri Hristov	1	1	
Čehi	15.	Bendl Karel	2	2	

Narodnost	Št.	Ime	Skladba	Izvajali	Največkrat
Čehi	16.	Dvořák dr. Anton	12	34	
	17.	Fibich Zdenko	1	1	
	18.	Knahl J.	1	1	
	19.	Križkovski Peter	1	2	
	20.	Kuba Ludvik	2	5	
	21.	Suk Josip	6	13	
Rusi	22.	Čajkovski Peter	3	3	
	23.	Glasunov	1	1	
	24.	Grečaninov	1	1	
	25.	Kjuj	1	3	
	26.	Liadov	1	1	
	27.	Rubinstein	1	1	
	28.	Tanjejev	1	1	
	29.	Varlamov	1	1	
Nemci	30.	Brahms Joh. Seb.	4	4	
	31.	Bruckner dr. Anton	2	2	
	32.	Herbeck	1	1	
	33.	Hoffbauer	1	1	
	34.	Kirchl	1	1	
	35.	Mendelssohn F.B.	1	2	
	36.	Reinecke Karel	1	1	
	37.	Schubert Franc	1	1	

37 tujih skladateljev je bilo na naših koncertih z 78. deli, ki so se pela 691 krat.

V celem je bilo na sporedih Pevskega zbora Glasbene Matice 421 vokalnih skladb, 88 skladateljev, ki so se izvajale 3094 krat.

Če pogledamo te številke po narodnosti skladateljev, se nam nudi sledeča slika:

Št.	Narodnost	Skladatelji	Skladb	Izvajanih	Opomba
1.	Slovenci	51	343	2403	
2.	Hrvati	9	19	396	
3.	Srbi	4	11	210	
4.	Bolgari	1	1	1	
5.	Čehi	7	25	58	
6.	Rusi	8	10	13	
7.	Nemci	8	12	13	

Pevski zbor Glasbene Matice je tekom let izvajal mnogo velikih glasbenih del iz raznih literatur, napisanih za soli, zbor in orkester in ki so zahtevala pri izvedbi velik aparat. Po zaslugi našega zbora smo bili Slovenci tako srečni, da smo slišali najpomembnejša dela te vrste. O posameznih delih bom govoril pozneje, najprej dam skupen pregled:

Št.	Narodnost	Skladatelj	Skladba	Izvajali	Delo
1.	Slovenci	Adamič Emil	1	2	Tri nar.legende 2
2.		Bravničar Matija	1	1	Slavicus hymnus 1
3.		Foerster Anton	2	6	Venec Vodnikovih Turki na Slevici 3 3
4.		Ipavec dr.Benj.	1	2	Na Prešernovem domu 2
5.		Jenko Davorin	1	8	Tanana 8
6.		Lajovic Anton	2	8	Gozdna samotata Psalm 41-42 4 4
7.		Mašek Gašper	1	2	Kdo je mar 2
8.		Osterc Slavko	1	1	Magnificat 1
9.		Parma Viktor	1	2	Povodni mož 2
10.		Premrl Stanko	3	5	Jugosl.himna 2 Sončna pesem sv.Frančiška 2 Božična suita 1

Št.	Narodnost	Skladatelj	Sklad- ba	Izvaja- li	Delo	
11.	Slovenci	Sattner p.Hugolin	6	16	Jeftejeva prisega	3
					Vnebovzedje BDM	3
					Oljki	5
					Soči	3
					V pepelnični noči	1
					V kripti sv.Cecili- je	1
12.		Schwab dr.Anton	2	12	Dobro jutro	8
					Zlata kangljica	4
13.		Škerjanc L.M.	2	2	Zedinjenje	2
					Sonetni venec	2
14.		Vilhar Fran,S.	1	1	Slovo	1
15.	Hrvati	Gotovac Jakov	1	1	Dubravka	1
16.		Slavenski Josip	1	1	Regiofonija	1
17.		Širola dr.Božidar	1	1	Abrahamova žrtev	1
18.		Zajc Ivan	1	1	Dolazak Hrvata	1
19.	Čehi	Bendl Karel	5	8	Tatarska violica	2
					Smrt Prokopa Veli- kega	1
					Tambor	1
					Sveti večer	1
					Svanda dudak	3
20.		Fibich Zdenko	1	13	Pomladanska romanca	13
21.		Dvořak dr.Anton	7	32	149. psalm	7
					Kmetovalčeva himna	1
					Stabat mater	4
					Mrtvaški ženin	7
					Hymnus	7
					Te Deum	3
					Sv.Ljudmila	3
22.		Křička Jan	1	1	Skušnja v puščavi	1
23.		Novak Vitezslav	2	6	Nesrečna vojna	4
					Vihar	2
24.		Suk Josip	1	1	V novo življenje	1
25.		Vycpalek Ladislav	1	1	O poslednih stvareh človeka	1
26.		Weiss Karel	1	2	Trimfator	2
27.	Poljaki	Szymanovski Karel	1	1	Nočni spev	1
28.	Rusi	Stravinski Igor	1	1	Simfonija psalma	1

Št.	Narodnost	Skladatelj	Skladba	Izvajali	Delo	
29.	Rusi	Glinka Peter	1	1	Življenje za carja	1
30.		Rubinstein	2	6	Rusalka Jutro	3 3
31.	Italjani	Bossi Enrico	1	3	Canticum canticorum	3
32.		Mascagni Peter	1	1	Cavalleria rusticana	1
33.		Perosi Lorenzo	1	2	Il natale	2
34.		Verdi Giuseppe	1	7	Requiem	7
35.	Francozi	Berlioz Hektor	1	5	Pogubljenje Fausta	5
36.		Cesar Franck	1	2	Osmero blagrov	2
37.		Gounod Charles	1	1	Meditacija na Bachov preludij	1
38.	Nemci	Bach J.S.	1	1	Pasjon sv. Matevžal	1
39.		Händl Georg	1	1	Alleluia iz Mese	1
40.		Beethoven Ludvik	3	7	Materine sanje Missa solemnis Deveta simfonija	2 3 2
41.		Haydn Josef	1	3	Stvarjenje	3
42.		Mozart A.W.	1	8	Requiem	8
43.		Brahms Johan	1	1	Štiri ciganske pesmi	1
44.		Bruckner dr. Anton	1	5	Te Deum	5
45.		Hartmann pater	1	3	Sv. Frančišek	3
46.		Liszt Fran	1	2	Kristus	2
47.		Mendelssohn Fel. B.	2	2	Uvodni zbor iz Atalija	1
48.		Wagner Richard	3	3	Sen poletne noči Zbor predic iz Tannhäuser Zbor romarjev iz Tannhäuser Zbor svečani iz Tannhäuser	1 1 1 1
49.		Thierfelder Albert	1	1	Zlatorog	1
			77	205		

Pregled bo boljši in lažji če razdelim tudi te številke po narodnosti skladateljev:

Št.	Narodnost	Skladatelj	Skladb	Izvajano
1.	Slovenci	14	25	70
2.	Hrvati	4	4	4
3.	Čehi	8	19	64
4.	Poljaki	1	1	1
5.	Rusi	3	4	8
6.	Italijani	4	4	13
7.	Francozi	3	3	8
8.	Nemci	12	17	37

x

x x

Na koncertih Pevskega zbora Glasbene Matice so sodelovali najrazličnejši solisti in orkestri.

Kar se tiče solistov je vodstvo Glasbene Matice in Pevskega zbora predvsem računalo s sodelovanjem sposobnih, domačih solističnih moči, dalje s solisti opere in šele v slučaju nujne potrebe je pozvalo k sodelovanju tudi pevce iz tujine.

Domačini so po veliki večini izšli iz zbora samega ali iz šole, odnosno konservatorija Glasbene Matice in Državnega konservatorija.

Navajam nekatera imena. Prva solistka, ki je med soprani sodelovala na naših koncertih je bila Vrhunc Franja,

gojenka ravnatelja Frana Gerbiča na šoli Glasbene Matice in je sodelovala od leta 1892 - 1896. Njen prvi solo je bil sicer altovski, vendar se je nato razvila v odlično sopranistko, ki je imela velik sloves na tujih operah, kjer je delovala in znana je bila kot prva Salome v istoimenski Richard Straussovi operi. Višek njenega sodelovanja pri nas je bil na našem drugem dunajskem koncertu, ko je pela sopranski solo v Dvorakovi baladi "Mrtvaški ženin".

V letu 1893/94 je nastopila Roza Peršl iz znane zelo muzikalne ljubljanske družine, ki je dala Pevskemu zboru Glasbene Matice več izvrstnih pevk in tudi solistk.

Ko sta se pripravljala dunajska koncerta leta 1896. sta bili generalki javna koncerta v Ljubljani. Tu je pela vse sopranske sole mlada, Hubadova učenka Mira Devova,

pozneje Costaperarijeva in bila deležna že takrat najlepših priznanj. Ta sloves je obdržala vsa leta svojega dolgoletnega sodelovanja na koncertih Glasbene Matice.

Leta 1901 je stopila v krog naših solistinj Hubadova učenka Ivanka Knific - Födranspergova,

ki nam je ostala zvesta do leta 1922.

Iz iste šole so izšle: Erna Povše (1901 - 1905), Julija Ferjančič (1901 - 1902), Josipina Šušteršič - Šaplja (1907) in leta 1909 Pavla Bole - Lovše,

ki je potem stalno sodelovala z odličnim uspehom in teh koncertov je bilo nad 30. V krog Hubadovih učenk spagajo še Faneta Bilina (1914), Pipa Tavčar - Arko (1918), Ivanka Hrast - Negro (1919), Marija Golobič (1921). Dalje so sodelovale Vera Majdič (1928 - 1934), Anita Meze (1930 - 1937), Štefanija Fratnikova (1935 - 1936), Ljudmila Polajnar (1936 - 1941) - vse naše gojenke.

Izmed altov: Ana Lapajne (1897 - 1898), Ivanka in Marija Peršl (1901), Minka Moss (1901 - 1902), Olga Plautz (1902). Iz zбора so izšle sijajne altistke: Angela Malič, ki je nastopala solistično v letih 1907 - 1911, dalje Cenka Sever (1914 - 1915), Jelica Sadar (1917 - 1919) in Mila Wohinz.

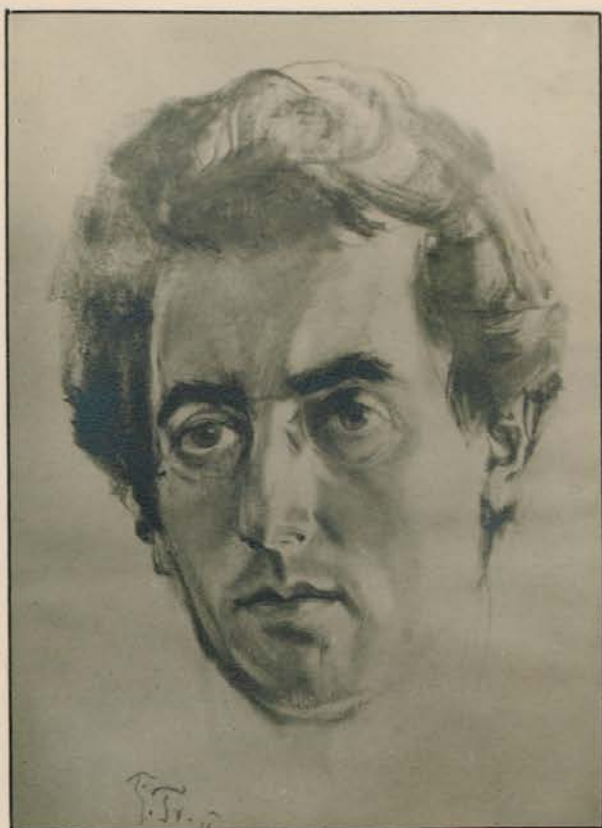

Zelo pogostokrat je sodelovala v letih 1930 - 1941. Franja Golob in leta 1938. Mila Kogoj.

Med tenoristi navajam najprej Antona Razinger, ki je bil od prvega zborovskega leta do svoje smrti najzvestejši in najmočnejši steber prvega tenorja. Večina tenorskih, solističnih partij prvih desetih let je bila v njegovih zanesljivih rokah. Iz zbora so izšli solisti: Ivan Pribil (1899), Ivan Meden (1896) in Janko Krsnik (1902), dalje Hubadovi učenci: Ljubiša Iličić (1910 - 1921), Leopold Kovač (1910 - 1917),

Josip Rijavec (1913 - 1916),

Svetozar Banovec (1923 - 1938)

in Gostič Jože (1930 - 1941).

Dr. Bela Stuhec,

po poklicu zdravnik, je bil v letih 1894 - 1899 prvi bariton - domačin, ki je nastopil kot solist na naših koncertih. Dalje so nastopili Janko Likar (1898), Janez Završan (1901 - 1926), ki je v resnici posebno poglavje našega zbora, ki pravgotovo nima podobnega daleč naokoli. Zvest, neutrudljiv in še vedno glasovno svež koraka v 46, da v 47. zborovsko leto če ne računam njegovega sodelovanja v šolskem zboru Glasbene Matice. Dalje so peli dr. Gvido Sernek (1904), Marjan Rus, s početka bolj bariton nego bas (1927 - 1934), Milan Jug, Tone Petrovčič in Roman Petrovčič, vsi trije tudi člani našega zbora.

Med basisti je na prvem mestu Hubadov učenec Julij Betetto,

ki je nastopil od leta 1905. do leta 1941. 51 krat pod imenom Glasbene Matice. To je najvišje število med vsemi solisti. Zboru je pel, ko je začel pevsko karijero v Ljubljani, sodeloval, ko je dosegel višek pevskega angažmaja na Dunaju in v Münchenu ter tudi sedaj, ko zavzema mesto prvega pedagoga v domovini. Iz zbora so peli bas-solo: Anton Dečman (1892 - 1902), Pavel Lozar (1901), iz zbora in šole Glasbene Matice Josip Križaj (1909 - 1933),

iz šole, odnosno konservatorija pa Emil Rumpelj (1920), Drago Zupan (1925), Alojzij Sekula (1926) in Fric Lupša (1938).

Izmed tujih solistov imenujem pri posameznih glasovih najprej one, ki so sodelovali pri ljubljanski operi, in to so bili po večini Čehi in Poljaki, ki so zelo uspešno pomagali graditi stavbo Slovenske opere in si pridobili s tem pomembnih zaslug za naše glasbeno življenje, nato pa tudi ostale.

Soprani: Pavla Suva (1892), svakinja šole Glasbene Matice Frana Gerbiča, Lujiza Daneš - Trstenjak (1893), Eleonora Rih (1893), Berta Leščinska (1894), Marenka Sevčik (1896 - 1897), Mařenka Stropnicka (1898 - 1899), Amalija Carneri (1900), Lili Nordgard (1908 - 1909), Zdenka Zik (1920 - 1928), Bela Rozumova (1924 - 1925), Zinka Vilfan - Kunc (1927), Marija Žaluda (1927), Zlata Gjungjenac - Gavella (1930 - 1941), Zvonimira Župevc (1935 - 1936), Valerija Heybal (1938 - 1941). Iz Zagreba sta sodelovali Mira Korošec (1913) in Irma Polakova (1914 - 1916). Od tujih pa na dunajskem koncertu 1896. Zofija Chotek z Dunaja in Marija Sevčik s Prage. Dalje Magda Dvořak iz Prage (1903) in Röthl - Nostis Marija z Dunaja (1922).

Med altistkami so bile solistke Slovenske opere: Vetter (1896), Vanda Radkiewicz (1898 - 1900), Marija Glivarec (1902), Cirila Medved (1917 - 1927), Vilma Thierry - Kavčnik (1919 - 1920), Olga Bor (1924). Od tujih: Evgenija Hoffman z Dunaja na dunajskem koncertu 1896., Helena Holeček (1903), Ivica Wagner (1907) in iz Beograda Bojović (1939) ter Melanija Bugarović (1941).

Med tenoristi je bil prvi sodelavec na naših koncertih, in sicer v sezoni 1892 - 1893 domačin trnovčan Josip Karel Trtnik, ki je bil operni pevec v Brnu in drugod. Povabili so ga tudi na sodelovanje pri Dunajskih koncertih, a je stavil nesprejemljive zahteve, dalje: Josip Pavšek (1892), član kvarteta Ilirije in eden prvih članov našega pevskega zbora Stanislav Orželski (1901 - 1904), Tit Olševski (1901), Josip Drvota

(1920 - 1921), Zdenko Knittl (1926 - 1927), Ivan Franci (1939 - 1940). Od tujih pa: Lašek Josip, operni pevec s Prage, ki je sodeloval 1896. na dunajskem koncertu, dalje Fran Pacal, član dvorne opere (1898), Zagrebčan Ernest Camarotta (1903 - 1909), ko je bila popolnoma mrtva sezona, kar se tiče domačih tenorjev - solistov. Dalje Ferdinand Soeser, koncertni pevec z Dunaja in Marinković, član beograjske opere (1939).

Med baritonisti so nastopili: Josip Noli, prvi režiser slovenske opere in bivši operni pevec na Scali v Milanu in v Odesi (1891 - 1899), dalje Karel Kralj (1902), Jan Ovčednik (1904 - 1906), Nikola Cvejić (1925). Robert Primožič (1930 - 1934) in Rudolf Kolacio (1936). Iz Zagreba pa je sodeloval operni pevec Bogdan Vulaković (1908 - 1909).

In basisti: Marcel Fedyckovski (1892 - 1893), Cecil Vasiček (1893 - 1900), Hugo Zatej (1924 - 1925). Od tujih na dunajskem koncertu 1896: član praške opere Vaclav Kliment, dalje dunajska operna pevca Aleksander Nosalijević (1899 - 1900), Viljem Heš (1899) in koncertni pevec Alojzij Stejskal (1903), z beograjske opere pa Žarko Cvejić (1939 - 1941).

V pogledu sodelovanja orkestrov, razločujemo tri dobe. Prva doba od leta 1891 do 1908, ko je bila Glasbena Matica navezana zgolj na vojaško godbo, ki je bila v dotičnih letih v Ljubljani. Začelo se je s sodelovanjem godbe domačega 17. pešpolka, takozvanega "Kranjski Janez" ali "Kuhnovci". Ta godba je sodelovala trikrat v letu 1891/92, nakar je odšel polk v Celovec in mesto njega je prišel v Ljubljano graške polk št. 27, ki je imel za takratno dobo v resnici dober orkester. Njegova godba je sodelovala 50 krat na koncertih Pevskega zbora Glasbene Matice, priredila je pa tudi samostojen simfonični koncert 6. aprila 1905. leta na korist Glasbene Matice, kar je vsekakor značilno za to dobo. Parkrat je sodelovala na naših koncertih tudi vojaška godba 97. pešpolka iz Trsta in hrvatska domobranska glasba iz Zagreba, ko je bilo potrebno za velike vokalno - instrumentalne koncerte ojačiti v godalih,

Ljubljanski vojaški orkester, katerega so tudi sicer ojačili učitelji in učenci šole Glasbene Matice.

Po znanih septemberskih dogodkih leta 1908 je bila Glasbena Matica prisiljena, da je ustanovila svoj koncertni orkester, da se osamosvoji od sodelovanja vojaške godbe in da preskrbi potreben orkester tudi slovenski operi. Ta koncertni orkester je po kratkem času dobil svoj lastni odbor, ki je bil, na zahtevo Mestne občine po večini sestavljen iz matičnih odbornikov in si nadel ime Slovenska filharmonija in se s svojimi, v resnici znamenitimi dirigenti: Talich, Reiner, Czajaneck, Teply, uveljavil v našem koncertnem in opernem življenju. Od septembra, odnosno od novembra 1908 do marca 1913. je sodelovala Slovenska Filharmonija na 28 koncertih Glasbene Matice in pri vseh slovenskih opernih predstavah teh sezon, dokler ni deželni odbor Vojvodine Kranjske zaprl slovenskemu Narodnemu gledališču svoje Deželno gledališče.

Poleg navedenih orkestroev je pel pevski zbor, v dobi pred svetovno vojno, še z opatijskim kopališkim orkestrom leta 1911. v Opatiji in z orkestrom 4. bosanskega pešpolka na koncertu v Trstu leta 1913.

V letih po svetovni vojni do danes, pa je sodeloval združeni ljubljanski orkester, ki so ga tvorili člani opernega orkestra, orkestralnega društva Glasbene Matice in radijskega orkestra. Pri nastopih se je posluževal imen: Pomnoženi operni orkester, Orkester Podzveze godbenikov ali Ljubljanska filharmonija.

x

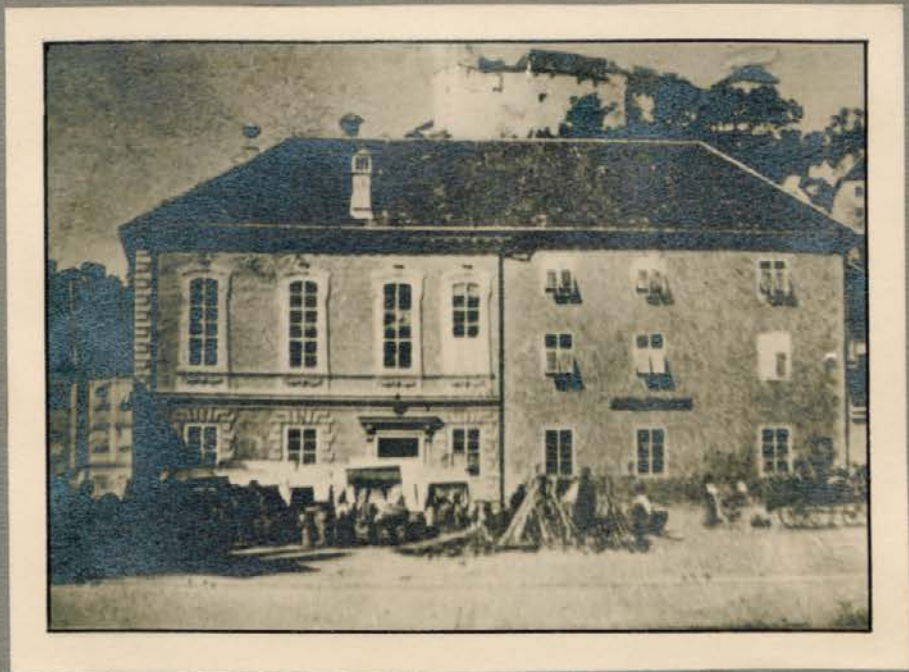
x x

Pregled pa ne bi bil popoln, če se ne bi ozrli tudi na dvorane v Ljubljani, v katerih se je izvajalo prетеžno število koncertov, nastopov in sodelovanj našega pevskega zbora.

V 80. in 90. letih minolega stoletja so se vršili koncerti deloma v Stanovskem gledališču na Kongresnem trgu, deloma v dvorani Redutnega poslopja pri Sv. Jakobu. Ko je leta

1887. pogorelo Stanovsko gledališče, je ostala samo še Redutna dvorana.

Redutno poslopje je stalo tam, kjer je danes Šentjakobska de-
kliška šole. Prvotno je bil tu kapucinski samostan, nato c.
kr. špital za onemogle idrijske rudarje in doslužne vojake,
torej nekak hiralnica in v 17. stoletju so se naselili v njem
jezuisti. Pozneje je parkrat uničil poslopje požar in nastalo
je novo poslopje z veliko dvorano, ki je služila v namene de-
želnega zbora, ki je v njej zasedal do leta 1895. Ker je po-
slopje preveč trpelo o velikonočnem potresu, so ga morali po-
dreti. V Redutni dvorani je bil prvi zborov koncert, skupno
pa 16.

Drugi koncert in za tem še štirje, so se vršili v
dvorani Narodne čitalnice, ki je bila nastanjena v Souvanovi
hiši v Šelenburgovi ulici.

Dvoranica, namenjena za čitalniške prireditve in predstave Dramatičnega društva, je bila na južni dvoriščni strani poslopja. Za večje prireditve je bila premajhna, in zato ni čuda, če se je zahotelo mlademu Hubadu preseliti koncert, ki je bil določen za dne 12. marca 1892. v novo, izredno akustično Filharmonično dvorano.

Toda del javnosti in tudi Matičnega zbora je smatral za žalitev, če bi se vršil zborov koncert v nemški hiši in vnel se je še precej oster boj, ki se je polegel šele z obljubo, da se naslednji koncerti ne bodo vršili v Filharmonični dvorani. Obljuba je meso postala in našim namenom je služila ta dvorana šele od tedaj, ko nam jo je izročil Anton Lajovic. Naslednji zborov nastop je bil v njej šele 17. decembra 1922, v cellem do danes-21.

Ko je bil sezidan Narodni dom,

so se preselili naši koncertanti v to poslopje in v koncertne namene sta se uporabljali Sokolska in Velika dvorana, za komorne večere pa Mala. Zelo reprezentativna je bila velika dvorana, a žal silno neakustična, ker je bila prekratka in previsoka, Sokolska je sicer akustičnim zahtevam bolj odgovarjala, toda po legi in stranskih prostorih ni bila tako prikladna, kakor velika dvorana. V Sokolski dvorani je bil zbor 21 krat, v veliki 52 in v mali 2 krat, skupno v Narodnem domu 75 krat.

V opernem gledališču je nastopil zbor 9 krat in 2 krat v drami.

Nov boj glede dvorane se je začel, ko je bil dograjen leta 1905. Hotel Union,

LUBIANA - LJUBLJANA

ki je imel v vsakem pogledu za naše razmere izredno primerno, dovolj veliko in akustično dvorano. Boj je bil strankarsko - političnega značaja. Večina stalnih obiskovalcev matičnih koncertov je zahtevala tudi še nadalje koncerte v veliki dvorani Narodnega doma, dočim je vse drugo govorilo za Unionsko dvorano. Kdor je podrobneje poznal našega očeta Hubada, je vedel, da je v njem skrit precejšen diplomat in posrečilo se mu je premostiti nastale težave ter doseči sporazum, da bodo vokalni koncerti še nadalje v Narodnem domu, velika, vokalno instrumentalna dela se bodo izvajala v Unionu. Kmalu nato pa je šla dvorana v Narodnem domu v pozabljenje in koncerti so ostali v Unionu, dokler se niso pred kakimi 10. leti začeli vedno gosteje seliti v Filharmonično dvorano. Sedaj je glede določitve dvorane merodajen spored koncerta in pričakovani obisk, čeprav je žal kino občutno poslabšal akustiko Unionske dvorane. Pevski zbor je potreboval Unionsko dvorano v celem 127 krat.

Za velike cerkvene koncerte je prišla vpoštev veličastna stolnica, za manjše frančiškanska in enkrat tudi nunska cerkev. Vsi naši cerkveni kori pa so prostorno tako tesni, da ne spravimo niti celega našega zbora na njega, kaj šele orkester. Vsled tega so morali postaviti za vsak velik koncert v stolnici pred velikim oltarjem poseben oder. Kar je bilo zvezano z velikimi stroški in je pogostokrat prekrižalo nameravano izvedbo velikih oratorijskih del.

Poleg v navedenih prostorih, je pel zbor še 1 krat v Pravoslavni kapeli, 6 krat v Sokolskem domu na Taboru, 23 krat v Radiu Ljubljana in Beograd, 1 krat v Kazinski dvorani, po 3 krat na Magistratu in v Trgovskem domu in po 1 krat v ad hoc prirejeni dvorani na Velesejmskem prostoru ter v cerkvi sv. Cirila in Metoda pri sv. Krištofu.

Izven koncertov je imel naš zbor vsako leto po eno ali dve družabni prireditvi, katere so nazivali Družabni večer ali Pevski večer s plesom. Te prireditve so bile v Čitalni-

ški dvorani, v veliki dvorani Narodnega doma ali v manjših dvorana, kakor: Bierhalle na Sv. Petra cesti, v zimskem salonu pri Maliču, na strelišču za Gradom, pri Mraku na Rimski cesti, pri Levu, v Ljubljanskem dvoru, v kolodvorski restavraciji, Pri Nacetu in v Filharmoniji. Zadnja leta so izgubili naši zabavni večeri javen značaj, postali intimitna zborova prireditel in vse dobrovoljne udeležence teh večerov je sprejela Hubadova pevska dvorana, v kateri je zbor v lastni režiji pogostil tudi marsikatero svoje goste.

Pregled koncertnih nastopov pevskega zbora Glasbene Matice z ozirom na dvorane, nam dá naslednjo sliko:

Št.	Dvorana	Nastopi
1.	Dvorana Hotela Union	132
2.	Narodni dom, velika dvorana	43
3.	Narodni dom, sokolska dvorana	23
4.	Iz radijskega študija	23
5.	Velika Filharmonična dvorana	18
6.	Redutna dvorana	17
7.	Operno gledališče	11
8.	Sokolski dom na Taboru	8
9.	Stolna cerkev	5
10.	Zvezda	5
11.	Hubadova dvorana	4
12.	Narodna čitalnica	4
13.	Narodni dom, mala dvorana	4
14.	Dvorana Trgovski dom	4
15.	Magistratna dvorana	3
16.	Dvorana hotela Malič	2
17.	Frančiškanska cerkev	2
18.	Dvorana Kazine	2
19.	Vojna bolnica	2
20.	Vrt Narodnega doma	2
21.	Dramsko gledališče	1
22.	Ljubljanski dvor	1

Št.	Dvorana	Nastopi
23.	Mestni dom	1
24.	Staro strelišče	1
25.	Pravoslavna kapela	1
26.	Vladna palača	1
27.	Velesejem	1
28.	Cerkev sv. Cirila in Metoda	1
29.	Razne dvorane v Ljubljani	37
30.	Dvorane v Sloveniji	79
31.	Dvorane izven Slovenije	71
		509

Pregled:

Kraj:	do 1918	do 1941	skupaj
Ljubljanske dvorane	162	223	385 354
Širom Slovenije	19	66	79
Izven Slovenije	7	63	71
skupaj:	188	352	540 509

Tako podatki o notranjem ustroju in delu Pevskega zbora Glasbene Matice. Z druge strani nam označijo zborovo delo tudi naslednje številke:

Če računam, da je imel zbor v vsakem poslovnem letu okroglu 120 pevskih vaj, jih je bilo v 50. letih 6000 in če je bilo povprečno pri vajah po 100 udeležencev, znaša to število 60000 in tolikokrat so se odprla vrata poslopja v Vegovi ulici zboršem obojega spola in njihovim pomagačem iz dijaškega in koncertno naraščajočega zbora šole Glasbene Matice. V urah povedano je vadil zbor približno 12000 ur, kar da zdržema skoraj 1 leto in 5 mesecev.

Vse to delo je imelo v zadnjih 25 letih svojega najboljšega in najiskrenejšega zagovornika in pospeševalca

v osebi dr. Vladimirja Ravniharja,

ki je eden izmed onih, danes že redkih mož, ki so spremljali vso lepo zborovo pot in pri vsem delu tudi intenzivno sodelovali.

Kako se je to delo razpletalo, s kakim uspehom in tudi težavami, pove drugi del zgodovinskih podatkov, ki bo slikal njegov potek od koncerta do koncerta.

x

x x

P o j a s n i l a

k slikam I. dela k r o n i k e

stran 3: Primož Trubar, prvak protestantskih reformatorjev je prirejal nemške protestantske cerkvene napeve za našo rabo in baje je en tak napev tudi njegov.

stran 4: Tomaž Hren, ljubljanski škof, velik zatiralec protestantskega gibanja pri Slovencih in uničevalec slovenskih protestantskih knjig. Nameraval je izdati slovensko cerkveno pesmarico.

stran 5: Anton Nedved, rodom Čeh, pomemben slovenski skladatelj druge polovice minolega stoletja, po poklicu ravnatelj in zborovodja Filharmonične družbe ter učitelj petja na Državnem učiteljišču v Ljubljani, kjer je vzgojil precejšnje število dobrih učiteljev zborovodij in pevcev. Bil je vnet Slovan, velik prijatelj našega naroda in dokler je bil on zborovodja nemškega Filharmoničnega društva, so sodelovali v njegovem zboru tudi Slovenci in na koncertnih sporedih je bil običajno vsaj po en slovenski zbor.

stran 6: Jurij Flajšman, skladatelj, učitelj klavirja v Ljubljani in prvi slovenski poklicni zborovodja. Rojen je bil v Beričevem, umrl v Ljubljani.

stran 8: Vojteh Valenta, po poklicu mestni blagajnik v Ljubljani, sicer izvrstni pevec, agilen zborovodja Narodne čitalnice ljubljanske in igralec Dramatičnega društva. Bil je tudi ustanovitelj in dolgoletni tajnik ter inicijator Glasbene Maticice. Rojen je bil v Ljubljani 1850, umrl pa v noči 19. decembra 1891, ko je pel pevski zbor prvič pod vodstvom Mateja Hubada na Prešernovi Besedi v ljubljanski Narodni čitalnici.

stran 10: člani Slovenskega pevskega kvarteta "Ilirija": Branke, Josip Pavšek, Anton Dečman, Alojzij Lilleg. Po glasovih po isti vrsti od leve proti desni: drugi tenor, prvi tenor, drugi bas, prvi bas. Bili so izvrstni in morda še do danes

najboljši kvartet, kar smo jih imeli. Kvartet je bil osnova novega pevskega zbora Glasbene Matice leta 1890.

stran 12: Josip Maier, mestni učitelj v Ljubljani, izvrstni pianist in baritonist. Začasno je poučeval v devetdesetih letih klavir na šoli Glasbene Matice in vežbal je zbor Glasbene Matice po odhodu dr. Grosa in pred prihodom Mateja Hubada 1891.

stran 13: Dečman Anton, prvotno po poklicu trgovski sotrudnik, nato industrijalec, lastnik večjih opekarn (Vidic & Comp. Ljubljana), član kvarteta "Ilija", odličen drugi basist in prvi ustanovnik pevskega zbora Glasbene Matice.

stran 14: Fran Ravnihar, prvi predsednik Glasbene Matice, (1872-1898) ki je dal streho novemu zboru leta 1890 in ga sprejel kot pevski zbor Glasbene Matice leta 1891.

Stran 16: Josip Kosem, višji računski svetnik v pokoju, eden izmed še redkih živečih ustanovnikov Pevskega zbora Glasbene Matice, katerega aktivni član je bil nad 20 let in je dosegel tudi njegovo častno članstvo. Bil je prvi tenor.

stran 17: Karel Hoffmeister, koncem 19. stoletja, znamenit pianist in učitelj klavirja na šoli Glasbene Matice, kamor je prispel iz Prage. Po devet letnem službovanju v Ljubljani je odšel domov v zlato Prago na tamošnji konservatorij, čigar rektor je bil tudi par let. Za časa svojega delovanja v Ljubljani se je vneto udeleževal našega koncertnega življenja kot pianist in zelo upoštevan objektivni kritik. Našo glasbeno literaturo je obogatil z marsikaterom samospevom in delom za klavir.

stran 20: Ivan P. Vencajž, po poklicu sodni svetnik v Ljubljani, odličen delavec v odboru Glasbene Matice. Po njegovi zaslugi je prišla Glasbena Matica do lastnih hiš in prva leta obstoja pevskega zbora ga je izredno uspešno vodil.

stran 21: dr. Matija Hudnik, odvetnik v Ljubljani, dober prvi tenor Pevskega zbora Glasbene Matice.

stran 22: Anton Svetek, višji računski svetnik v Ljubljani, večletni predsednik Glasbene Matice in predsednik njenega pevskega zbora, za društveno in zborovo delo zelo zaslužen član.

stran 23: Anton Štritof, po poklicu gimnazijski profesor, v zboru je pel drugi tenor, bil glasbeno zelo nadarjen in izvrsten prevajalec glasbenih del in oper iz nemščine v slovenščino. Bil je prvovrsten predsednik društva in pevskega zbora. Anton Štritof je oče poznejšega zborovskega dirigenta Nika Šritofa.

stran 24: Anton Razinger, mestni učitelj v Ljubljani, sijajen prvi tenor, ki je obdržal svežost in moč svojega glasu še v poznih svojih letih. Skoraj 30 let je sodeloval v pevskem zboru in prvih deset let njegovega obstoja pel vse tenorske solistične partije na Matičnih koncertih. V ostalem je bil velik prijatelj in desna roka Mateja Hubada.

stran 25: Fran Škerlj, gimnazijski profesor, miren in ugleden pevec, zato so mu tudi izročili za dve leti zborovo predsedstvo.

stran 26: Karl Zottman, sodni svetnik v Ljubljani, izreden poštenjak in plemenit značaj, v zboru nadvse priljubljen in bil dolga leta nekak oče prvih tenoristov. Med svetovno vojno, po smrti ravnatelja Frana Hubada, je skoraj leto dni vodil glavni odbor Glasbene Matice, kot njegov podpredsednik.

stran 27: Andrej Rape, mož poštenjak je imel izredno lep in močan prvi bas, brez vsake solistične ambicije, bil je vedno v prvi vrsti najpožrtvovalnejših zboristov, kar je za zbor ogromne važnosti.

stran 28: Josip Prunk, Tržačan, kjer je bil ravnatelj Državnega korespondenčnega urada. Že v Trstu je bil med ustanovitelji

tamošnje podružnice Glasbene Matice ter kot drug basist odličan član njenega pevskega zbora. Posledice prve svetovne vojne so ga preselile iz Trsta v Ljubljano, kjer je vstopil takoj v Matični zbor in bil par let njegov predsednik.

stran 29: Josip Skalar, višji računski svetnik v Ljubljani, dolgoletni Matičar, drugi basist, ki se je zelo in mnogo udeleževal v raznih kvartetih, nazadnje v Završanovem ali Kvartetu Glasbene Matice. Umrl je kot žrtev druge svetovne vojne v taborišču Dachau na Bavarskem.

stran 30: Silvan Pečenko, referent Pokrajinske uprave v Ljubljani, ima to izredno čast, da stoji največ let na čelu pevskega zbora Glasbene Matice. Je zelo muzikalen, zato zanesljiv drugi tenor pevskega zbora, ki se je uspešno udeleževal tudi v slovenskem vokalnem kvartetu pod vodstvom Franca Marolta. Pečenko je učenec goriške podružnice Glasbene Matice, violinist in je kot gojenec tamošnje šole na produkcijah javno nastopal bodisi kot violinist ali kot član šolskega godalnega kvarteta.

stran 31: Franja Gregoričeva, vdova po znanem ljubljanskem zdravniku dr. Vinku Gregoriču. Izhaja iz znane Lenarčičeve rodbine na Vrhniki in ima to srečo, da še danes z največjim zanimanjem spremlja zborovo delo. Živi v visoki starosti v Ljubljani na Resljevi cesti.

stran 32: Terezina Jenkova, svojčas voditeljica ljubljanskega ruskega krožka. V zboru je bila odlična pevka in v vsakem pogledu zelo inicijativna. Slika je zanimiva tudi radi tega, ker nam kaže Mateja Hubada v njegovi moški dobi iz leta 1896, ko je dirigiral dunajske koncerte.

stran 33: Julija Ferjančičeva, sestra prve predsednice Gregoričeve, je bila soproga dr. Andreja Ferjančiča, ki je bil par let predsednik Glasbene Matice in zborov aktiven član.

Še kot 70-letna dama je sodelovala v našem zboru in se udeležila več njegovih turnej. Živi pri svoji sestri v Ljubljani na Resljevi cesti.

stran 34: Filomena Senekovič, poročena Kalin, strokovna učiteljica za ženska ročna dela na Srednji tehnični šoli v Ljubljani.

stran 35: Klementina Hrovatinova, strokovna učiteljica na Srednji tehnični šoli v Ljubljani, rodom iz Gorice, kjer je bila v začetku tekočega stoletja odlična prva sopranistka v zboru Pevskega in glasbenega društva v Gorici (podružnica Glasbene Matice) in zborova solistka na oratorijskih koncertih. Ves čad, odkar se je preselila v Ljubljano, je agilna članica pevskega zbora.

stran 36: Jerica Hubad, rojena Dolenc, rodom iz Škofje Loke, soproga ravnatelja Mateja Hubada in mati zborovega korepetitorja in dirigenta, Sama Hubada. Bila je sopranistka v pevskem zboru Glasbene Matice.

stran 37: Danica Pavčič, soproga skladatelja Josipa Pavčiča in nad 40-letna atistka v našem zboru.

stran 38: slika ožjega odbora pevskega zbora Glasbene Matice iz leta 1932. Sede od desne proti levi: Jožica Jakše, poročena Skalar, Iva Jurca, Klementina Hrovatin, zborovodja ravnatelj Mirko Polič, Minka Veber, Danica Pavčič in stoje od leve proti desni: Ladko Pelan (podpredsednik), Karel Lasbacher (blagajnik), Ivan Wohinz, Silvan Pečenko (predsednik), Jako Grčar (tajnik) in dr. Vladimir Kreč.

stran 43: sledijo slike nekaterih častnih članov, katerih slike do sedaj še niso bile na vrsti:

Ljubo Dermelj, strokovni učitelj Gluhonemnice v Ljubljani,
zborov drugi tenor;

Fran Grm, ravnatelj Gluhonemnice in priznan strkovnjak za glasoslovje, zborov prvi bas;

Josip Juh, višji računski svetnik, zborov prvi tenor in večletni upravnik društvene pisarne;

Karel Lasbacher, višji poštni kontrolor, dolgoletni zborov blagajnik in pisarniški blagajnik glavnega odbora;

Pelan Oton, odličen drugi tenorist, ki je bil po izstopu drugega tenorja Branketa, član kvarteta Ilirije. V pevskem zboru Glasbene Matice je sodeloval do svojega 70. leta.

Slika prvega pomembnejšega Završanovega kvarteta, ki ga sestavljajo člani pevskega zbora Glasbene Matice (od leve proti desni: Dragotin Šebenik - II. bas, Janez Završan - I. bas, Vinko Čegnar - II. tenor, Viktor Črnko - I. tenor. Vsi razen Šebenika so častni člani pevskega zbora Glasbene Matice.

Dr. Janko Žirovnik, odvetnik v Ljubljani, dolgoletni zborov I. basist, odbornik in podpredsednik glavnega odbora, ki ima velike zasluge za društveno upravo.

Stran 44: dr. Fran Gros, sodnik in prvi zborovodja pevskega zbora Glasbene Matice. Njegova slika je delo prof. Saše Šantla, ki je narisal za Glasbeno Matico s svinčnikom okrog 180 portretov slovenskih glasbenikov. Iz te zbirke sta med našimi slikami tudi portreta Primoža Trubarja, Tomaža Hrena ter pozneje dr. Josipa Čerina, Nika Štritofa.

Stran 45: ravnatelj Matej Hubad, zborov zborovodja in časten član.

Stran 49: dr. Josip Čerin, rodom iz Zagorja ob Savi, je dovršil v Ljubljani gimnazijo, nato dunajski konservatorij ter dosegel doktorsko čast iz muzikologije na temo: Slovenske protestantske pesmi. Bil je na Dunaju dvorni organist, potem dve le-

ti zborovodja in učitelj Glasbene Matice, za tem vojaški kapelnik na Dunaju, Budimpešti in Pragi, po končani svetovni vojni v Ljubljani, kjer je dosegel čast višjega vojaškega kapelnika. Sedaj živi v pokoju v Ljubljani.

Stran 50: Niko Štritof, operni dirigent, brezdvoma eden najspobnejših naših simfoničnih dirigentov. Bil je tudi odličen prevajalec glasbenih tekstov. Glasbeni pouk je užival na šoli Glasbene Matice, pozneje je bil jurist, glasbe teoretično ni dokončal, po svojem talentu pa je bil vsestranski in izvrsten glasbenik.

Stran 51: Ivan Brezovšek, sin slovenskega rudarja, se je šolal v Nemčiji in prišel po prevratu kot dirigent v ljubljansko Opero. V dobi menjave zborovih dirigentov je bil par mesecev tudi zborovodja našega zbora.

Stran 52: Srečko Kumar, pianist, zborovo prakso je dobil pri Učiteljskem pevskem zboru Julijske krajine v Trstu, ki ga je vodil pred svojim prihodom v Ljubljano skozi dve leti. Zborovodstvo našega zbora je prevzel na predlog Emila Adamiča. Naša slika nam kaže takratni (leta 1925) prijateljski krog ljubljanskih glasbenikov, ki ga tvorijo od desne proti levi: Silvan Pečenko, Srečko Kumar, Emil Adamič, Anton Lajovic, Ivo Peruzzi in Zorko Prelovec.

Stran 53: Mirko Polič, ravnatelj ljubljanske Opere in zborovodja pevskega zbora. Rodom iz Trsta, kjer je dovršil gimnazijo in Konservatorio Tartini ter se posvetil popolnoma gledališkemu poklicu. Polič je prvi, ki je pred prvo svetovno vojno dirigiral v Trstu slovensko opero, odšel od tam v Osijek, deloval v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani. Kot zborovodja Glasbene Matice ima za seboj zelo plodovito in uspehov polno dobo.

Stran 54: Samo Hubad, sin ravnatelja Mateja Hubada, kaže velik dirigentski talent. Za časa Poličeve odsotnosti je bil zborov korepetitor in vodil zelo uspešno par zborovih koncertov ter je med člani zbora zelo priljubljen.

Stran 55: Ferdo Juvanec, slovenski skladatelj, po poklicu šolski ravnatelj, je po prevratu prišel v Ljubljano, vstopil v pevski zbor Glasbene Matice ter kot korepetitor pomagal vsakemu dirigentu v zborovskem študiju. Kot tak je vodil pevski zbor na nekaterih njegovih nastopih.

Ljudevit Zepič, jurist in skladatelj, po poklicu tajnik banke Slavije, zvest zborov drugi tenor, njegov korepetitor iz ljubezni in naklonjenosti. Več let pa je bil duševni oče in vodja Slovenskega vokalnega kvinteta, ki ga je postavil na zelo visoko umetniško stopnjo. Je iskren ljubitelj glasbe, izvrsten poznavalec slovenske narodne pesmi, katero je priredil za razne zborovske oblike.

Stran 72: Franja Vrhunc, sopranistka, operna pevka v Nemčiji, solistka prvih Matičnih koncertov.

Stran 73: Mira Dev, poročena Costaperaria.

Stran 74: Ivanka Knific, poročena Foedransperg, gojenka šole Glasbene Matice, se je po dovršenih pevskih študijah posvetila opernemu in koncertnemu udejstvovanju. Sedaj je profesorica solopetja na Državni srednji glasbeni šoli v Ljubljani.

Stran 75: Pavla Bole, poročena Lovše, najbolj slavljena slovenska koncertna sopranistka. Nastopala je par let tudi v Operi.

Stran 76: Mila Wohinz, soproga železniškega uradnika in člana pevskega zbora Glasbene Matice, Ivana Wohinza. Izvira iz ljub-

ljanske rodbine Počivavnik, ki je dala našemu zboru več zelo vnetih pevcev. Gospa Mila ima izredno lep mezzosopran, temnejše barve in največji njen uspeh v matičnem pevskem zboru je sopranski solo v Schwabovi "Zdravi Mariji", ki ga je pela skoraj po celi srednji Evropi.

Stran 77: Leopold Kovač, knjigovez, pa je dal svojemu poklicu slovo, študiral petje pri Hubadu na šoli Glasbene Matice ter se posvetil operni karijeri, kjer je imel prva leta po prevratu zelo lepe uspehe.

Stran 78: Josip Rijavec, rodom iz Gorice, gojenec ravnatelja Mateja Hubada, je brez dvoma najbolj izobražen in najlepši slovenski lirični tenor poleg znamenitega Frana Pogačnika - Navalala. Bil je nagažiran, odnosno gostoval na mnogih najpomembnejših odrih Srednje Evrope, predvsem v Pragi in Berlinu. Živi v Beogradu.

Stran 79: Svetozar Banovec pravtako Matičen gojenec Hubadove šole, ki se je posvetil operni karijeri in dosegel dobre uspehe.

Stran 80: Josip Gostič spada v isto vrsto Hubadovih učencev, ki se je posebno v zadnjih letih zelo visoko povzpел v operni karijeri. Bil je član ljubljanske Opere, trenutno član zagrebške in vpoštevan gost dunajske ljudske opere.

Stran 81: dr. Bela Stuhec, pevec diletant, izredno lepega in obsežnega baritona. Pri našem zboru je sodeloval bolj kot gost ob raznih prilikah na povabilo ravnatelja Mateja Hubada.

Stran 82: Julij Betetto, najodličnejši slovenski pevec, ki je dosegel najvišjo pevsko karijero, bil član Državne opere na Dunaju, v Monakovem in v Ljubljani, kjer je začel svojo operno pot leta 1903 in jo bo najbrže tudi končal. Posvetil se je pevski pedagogiji, postal profesor solopetja Državnega konservatorija

v Ljubljani, bil njegov drugi ravnatelj in prepeljal konservatorij v Glasbeno Akademijo, katere rektor je trenutno.

Stran 83: Josip Križaj, basist, spada v isto vrsto in šolo naših solistov, njegova karijera je operna, ki jo z velikim uspehom izvršuje v Zagrebu.

Stran 87: Redutno poslopje v Ljubljani je stalo na mestu, kjer je danes Št. Jakobska osnovna šola. Pred 100 leti je stal na tem mestu cesarski špital, ki je potem pogorel, sezidano je bilo Redutno poslopje z veliko dvorano, ki je služila v prvi vrsti za seje deželnega zbora Vojvodine kranjske, v drugi vrsti pa v koncertne namene. Velikonočni potres je poslopje tako poškodoval, da so ga morali podreti.

Stran 88: Souvanova hiša v Šelenburgovi ulici je imela poseben prizidek za čitalniško dvorano.

Stran 89: Poslopje Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Stoji prav na istem mestu, kjer je stalo do leta 1887 Stanovsko gledališče. Ko je to gledališče 17. februarja pogorelo, so ruševine odstranili in leta 1891 sezidali za koncertne namene poslopje Filharmonične družbe z znano akustično dvorano.

Stran 90: Narodni dom v Ljubljani je bil sezidan iz prostovoljnih prispevkov slovenskega naroda. Njegova dvorana je zelo reprezentativna, a slabo akustična, zato so se vršili v njej koncerti z največjim samozatajevanjem, dokler ni bilo boljše, bolj akustične dvorane, ki jo je dal hotel Union.

Stran 91: Dvorana hotela Union je prizidek tega poslopja z razmeroma jako akustično dvorano in za takratne prilike tudi dovolj prostorno. Sezidana je bila leta 1907.

Stran 95: Dr. Vladimir Ravnihar stoji na čelu Glasbene Matice kot njen predsednik od leta 1918. dalje do danes. Prvič je bil predsednik v letu 1910/11. Skozi vse svoje življenje je tesno povezan z Glasbeno Matico. Je sin prvega predsednika Frana Ravniharja, bil je gojenec matične glasbene šole od prvih početkov do 8. klavirskega razreda, član pevskega odbora, društven gospodar in odbornik ter pogostokrat pravni zastopnik. Njegovo življenje in delo sta posebljena zgodovina našega društva.

